

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 347/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 17 април 2013 година

относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 172 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет изрази съгласие с предложението на Комисията да стартира нова стратегия — „Европа 2020“. Един от приоритетите на стратегията „Европа 2020“ е постигането на устойчив растеж чрез насърчаването на ресурсно по-ефективна, по-устойчива и по-конкурентоспособна икономика. В тази стратегия е отредено важно място на енергийната инфраструктура като съставна част от водещата инициатива „Ресурсоефективна Европа“, като е изтъкната спешната необходимост да се подобрят европейските енергийни мрежи, те да бъдат свързани помежду си на континентално равнище и по-специално връзки от най-малко 10 % от наличния си производствен капацитет.
- (2) Все още не е постигната договорената цел, включена в заключенията от заседанието на Европейския съвет в Барселона през март 2002 г., а именно всички държави-членки да разполагат с равнище на електроенергийни междусистемни връзки от най-малко 10 % от наличния си производствен капацитет.
- (3) В съобщението на Комисията, озаглавено „Приоритети за енергийната инфраструктура за 2020 г. и по-нататък —

план за интегрирана европейска енергийна мрежа“, което беше последвано от заключенията на Съвета от 28 февруари 2011 г. и от резолюцията на Европейския парламент ⁽⁴⁾, бе отправен призив за нова политика в областта на енергийната инфраструктура, чрез която да се оптимизира на европейско равнище разработването на енергийни мрежи в периода до 2020 г. и по-нататък, с оглед да се осигури възможност на ЕС да изпълни основните цели в рамките на енергийната си политика — конкурентоспособност, устойчиво развитие и сигурност на енергийните доставки.

- (4) На заседанието си от 4 февруари 2011 г. Европейският съвет подчерта необходимостта от модернизиране и разширяване на европейската енергийна инфраструктура и от трансгранично свързване на енергийните мрежи, с цел да се постигне действаща солидарност между държавите-членки, да се предвидят алтернативни маршрути за доставка или транзит и алтернативни източници на енергия, както и да се разработят възобновяеми енергийни източници в конкуренция с традиционните източници. Изтъкнато бе, че от 2015 г. нататък нито една държава-членка не трябва да бъде изолирана от европейските електроенергийни и газови мрежи или да бъде застрашена по отношение на енергийната си сигурност поради липса на подходящи връзки.
- (5) В Решение № 1364/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ са установени указания за трансевропейските енергийни мрежи (TEN-E). Целите на тези указания са: да се подкрепи изграждането на вътрешния енергиен пазар, като същевременно се насърчава рационалното производство, пренос, разпределение и употреба на енергийните ресурси, да се намали изолираността на по-малко облагодетелстваните и островните региони, да се осигури надеждност и диверсификация на енергийните доставки, източници и маршрути на Съюза, включително чрез сътрудничество с трети държави, както и да се допринесе за устойчивото развитие и опазването на околната среда.
- (6) Оценката на съществуващата нормативна рамка за трансевропейските електроенергийни мрежи ясно показва, че на тази рамка (при все че тя има положителен принос за избраните проекти, като им осигурява политическа видимост) ѝ липсват визия, съсредоточеност и гъвкавост, за да може да послужи за коригиране на констатираните недостатъци. Ето защо Съюзът следва да увеличи усилията си с оглед на бъдещите предизвикателства в тази област, като следва да се отдели надлежно внимание на определянето на потенциалните бъдещи несъответствия между търсенето и предлагането на енергия.

⁽¹⁾ ОВ С 143, 22.5.2012 г., стр. 125.

⁽²⁾ ОВ С 277, 13.9.2012 г., стр. 137.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 12 март 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 21 март 2013 г.

⁽⁴⁾ Резолюция на Европейския парламент от 5 юли 2011 г. относно приоритетите за енергийна инфраструктура за 2020 г. и по-нататък (ОВ С 33 Е, 5.2.2013 г., стр. 46).

⁽⁵⁾ ОВ L 262, 22.9.2006 г., стр. 1.

- (7) Ускорената реконструкция на съществуващата енергийна инфраструктура и изграждането на нова енергийна инфраструктура са от жизненоважно значение за постигане на целите на ЕС в рамките на енергийната политика и политиката за борба срещу изменението на климата, които се състоят в изграждането на вътрешноевропейския пазар на енергия, обезпечаване на сигурност на енергийните доставки — по-специално по отношение на газа и нефта, намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (30 % ако са налице необходимите условия), увеличаване на дела на възобновяемата енергия в крайното енергопотребление до 20 % ⁽¹⁾ и постигане на подобрене на енергийната ефективност с 20 %, съответно до 2020 г., като повишаването на енергийната ефективност може да допринесе за ограничаване на необходимостта от изграждане на нови инфраструктури. Същевременно е необходимо ЕС да подготви своята инфраструктура за допълнително намаляване на въглеродната интензивност на своята енергетика в дългосрочен план (към 2050 г.). Ето защо настоящият регламент следва да може също да включи възможни бъдещи цели на политиката на Съюза в областта на енергетиката и борбата срещу изменението на климата.
- (8) Въпреки факта, че Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия ⁽²⁾ и Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ ⁽³⁾ предвиждат изграждането на вътрешен пазар на електроенергия, този пазар все още е фрагментиран поради недостатъчните междусистемни връзки между националните енергийни мрежи. При все това наличието на интегрирани в рамките на целия Съюз мрежи и изграждането на интелигентни електроенергийни мрежи са от жизненоважно значение за осигуряването на конкурентен и правилно функциониращ интегриран пазар, за постигането на оптимално използване на енергийната инфраструктура, за повишаването на енергийната ефективност, за интегрирането на децентрализираните възобновяеми източници на енергия и за насърчаването на растежа, заетостта и устойчивото развитие.
- (9) Енергийната инфраструктура на Съюза следва да бъде подобрена с цел предотвратяване на техническа неизправност и подобряване на нейната устойчивост спрямо подобна неизправност, природни или предизвикани от човека бедствия, отрицателни въздействия от изменението на климата и заплахи за нейната сигурност, по-специално по отношение на европейските критични инфраструктури съгласно определението в Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита ⁽⁴⁾.
- (10) Преносът на нефт чрез наземни тръбопроводи вместо по водни пътища може да окаже важен принос за понижаване на риска за околната среда, свързан с преноса на нефт.
- (11) Значението на интелигентните електроенергийни мрежи за постигането на целите на енергийната политика на Съюза е отбелязано в съобщението на Комисията от 12 април 2011 г., озаглавено „Интелигентни електроенергийни мрежи: от нововъведението към внедряването“.
- (12) Енергийните хранилища и съоръженията за приемане, съхраняване и регазификация или понижаване на налягането на втечен природен газ (ВПГ) и стъстен природен газ (СПГ) изпълняват все по-важна роля в рамките на европейската енергийна инфраструктура. По-широкото разпространение на тези съоръжения в рамките на енергийната инфраструктура е важен фактор за гладкото функциониране на мрежовата инфраструктура.
- (13) В съобщението на Комисията от 7 септември 2011 г., озаглавено „Енергийната политика на ЕС: ангажиране с партньори извън нашите граници“, се изтъква необходимостта Съюзът да включва насърчаването на развитието на енергийната инфраструктура в своите външни отношения с цел подпомагане на социално-икономическото развитие извън границите на Съюза. Съюзът следва да улеснява реализацията на инфраструктурни проекти, свързващи енергийните мрежи в Съюза с мрежите на трети държави, по-специално на съседни държави и държави, с които Съюзът е установил отношения на енергийно сътрудничество.
- (14) С цел гарантиране на стабилността на напрежението и на честотите трябва да се обърне особено внимание на стабилността на европейската електроенергийна мрежа в променящите се условия, свързани с постоянно нарастващото захранване с енергия от възобновяеми източници, които имат променлив характер.
- (15) Необходимите инвестиции за електропреносна и газопреносна инфраструктура от европейско значение в периода до 2020 г. се оценяват на около 200 милиарда евро. Тези значително по-големи обеми на инвестициите в сравнение с досегашните тенденции, както и спешната нужда от реализация на инфраструктурните приоритети пораждат необходимост да се прилага нов подход при регулирането и финансирането на енергийните инфраструктури, по-специално на енергийните инфраструктури с трансграничен характер.
- (16) В работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Energy infrastructure investment needs and financing requirements“ („Необходими инвестиции и потребности от финансиране за енергийната инфраструктура“) и подготвен за заседанието на Съвета от 10 юни 2011 г., е изтъкнато, че за приблизително половината от необходимите инвестиции за десетилетието до 2020 г. съществува риск или изобщо да не да бъдат реализирани, или да закъснеят поради пречки, свързани с издаването на разрешения, нормативните въпроси и финансирането.

⁽¹⁾ Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16).

⁽²⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.

⁽⁴⁾ ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75.

- (17) В настоящия регламент са установени правила за навременното разработване и оперативната съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи с оглед на постигането на заложените в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) цели в областта на енергийната политика за обезпечаване на функционирането на вътрешния енергиен пазар и на сигурността на енергийните доставки в Съюза, за насърчаване на енергийната ефективност, енергоспестяването и разработването на нови възобновяеми видове енергия, както и за насърчаване на междусистемните връзки на енергийните мрежи. Със своята насоченост към постигането на тези цели настоящият регламент допринася за постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и предлага ползи за целия Съюз по отношение на конкурентоспособността и икономическото, социалното и териториалното сближаване.
- (18) От основно значение за развитието на трансевропейските мрежи и тяхната ефективна оперативна съвместимост е да се осигури оперативната координация между операторите на преносни системи (ОПС) за електроенергия. За да се осигурят еднакви условия за прилагането на съответните разпоредби на Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия⁽¹⁾ в това отношение, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията⁽²⁾. Процедурата по разглеждане следва да се използва за приемане на насоките относно прилагането на оперативната координация между ОПС на равнището на Съюза, като се има предвид, че тези насоки ще се прилагат общо за всички ОПС.
- (19) На Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, създадена по силата на Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾, са възложени важни допълнителни задачи съгласно настоящия регламент и тя следва да получи правото да налага такси за някои от тези допълнителни задачи.
- (20) След подробни консултации с всички държави-членки и със заинтересованите страни Комисията определи 12 стратегически приоритета за трансевропейската енергийна инфраструктура, чиято реализация до 2020 г. е от съществено значение за постигането на целите на Съюза в рамките на енергийната политика и на политиката за борба срещу изменението на климата. Тези приоритети обхващат различни географски региони или тематични области в областта на инфраструктурите за пренос и съхраняване на електроенергия, газ и втечен или
- сгъстен природен газ, интелигентните електроенергийни мрежи, магистралните електропроводи, преноса на въглероден диоксид и нефтената инфраструктура.
- (21) Проектите от общ интерес следва да отговарят на общи, прозрачни и обективни критерии с оглед на техния принос към целите на енергийната политика. За да отговарят на условията за включване във втория списък и последващите списъци на Съюза, проектите в електроенергийния и газовия сектор следва да представляват част от съответния най-нов десетгодишен план за развитие на енергийните мрежи. В този план по-специално следва да бъдат отчетени заключенията от заседанието на Европейския съвет, състояло се на 4 февруари 2011 г., по отношение на необходимостта от интегриране на периферните енергийни пазари.
- (22) Следва да бъдат създадени регионални групи за предлагане и преразглеждане на проекти от общ интерес, което да води до съставянето на регионални списъци на проектите от общ интерес. За да се постигне широк консенсус, тези регионални групи следва да осигуряват тясно сътрудничество между държавите-членки, националните регулаторни органи, организаторите на проекти и съответните заинтересовани страни. Това сътрудничество следва да се реализира с използване във възможно най-голяма степен на съществуващите структури за регионално сътрудничество на националните регулаторни органи и ОПС и на други структури, създадени от държавите-членки и Комисията. В контекста на това сътрудничество националните регулаторни органи следва, когато това е необходимо, да предоставят консултации на регионалните групи, наред с другото относно осъществимостта на регулаторните аспекти на предложените проекти и относно осъществимостта на предложените график за регулаторно одобрение.
- (23) За да се гарантира, че списъкът на проектите от общ интерес („списък на Съюза“) включва само такива проекти, които в най-голяма степен допринасят за реализацията на приоритетните коридори и тематични области на стратегическата енергийна инфраструктура, на Комисията следва да бъдат делегирани правомощия за приемане и преразглеждане на списъка на Съюза в съответствие с член 290 от ДФЕС, като в същото време се зачита правото на държавите-членки да одобряват проекти от общ интерес, свързани с тяхната територия. Съгласно анализа в оценката на въздействието, придружаваща предложението, което доведе до настоящия регламент, броят на тези проекти се очаква да е около 100 в областта на електроенергетиката и около 50 в газовия сектор. Като се вземат предвид тази оценка и необходимостта да се осигури насочеността на настоящия регламент, общият брой на проектите от общ интерес следва да бъде управляем и следователно той не би трябвало да бъде много по-висок от 220. При подготовката и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното, навременно и подходящо предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15.

⁽²⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1.

- (24) На всеки две години следва да се изготвя нов списък. Проектите от общ интерес, които са завършени или които вече не отговарят на съответните критерии и изисквания по настоящия регламент, не следва да фигурират в следващия списък на Съюза. Поради тази причина съществуващите проекти от общ интерес, които е необходимо да бъдат включени в следващия списък на Съюза, следва да подлежат на същата процедура за подбор с оглед на изготвянето на регионалните списъци и на списъка на Съюза като предлаганите проекти; при все това следва да се положат усилия за ограничаване в максимална степен на произтичащата от това административна тежест, например чрез използване във възможно най-голяма степен на по-рано получената информация и чрез вземане под внимание на годишните доклади на организаторите на проектите.
- (25) Проектите от общ интерес следва да бъдат изпълнявани възможно най-бързо и да бъдат подложени на подробно наблюдение и оценка, като същевременно административната тежест за организаторите на проектите остане минимална. Комисията следва да назначи европейски координатори за проектите от общ интерес, които са изправени пред значителни трудности.
- (26) Процесът на издаване на разрешения не следва нито да води до непропорционални на размера и сложността на проекта административни тежести, нито да създава пречки за развитието на трансевропейските мрежи и достъпа до пазара. В заключенията от заседанието на Съвета от 19 февруари 2009 г. се изтъква необходимостта да бъдат определени и отстранени пречките пред инвестициите, включително чрез рационализиране на процедурите за планиране и провеждане на консултации. Посочените заключения бяха потвърдени и подсилени от заключенията от заседанието на Европейския съвет, състояло се на 4 февруари 2011 г., на което отново бе изтъкнато значението на рационализирането и подобряването на процеса на издаване на разрешения при спазване на националните правомощия.
- (27) Планирането и реализирането на проектите от общ интерес на Съюза в областта на енергийната, транспортната и телекомуникационната инфраструктура следва да бъдат координирани, за да бъдат създадени взаимодействия там, където това има смисъл от гледна точка на икономиката, технологиите, околната среда или териториалното устройство, при надлежно спазване на съответните аспекти, свързани с безопасността. По този начин при планирането на различните трансевропейски мрежи би могло да се отдаде предпочитание на интегрирането на транспортните, комуникационните и енергийните мрежи, за да се гарантира, че се заема възможно най-малка площ земя, като същевременно се гарантира, по възможност, че съществуващите или излезлите от употреба пътища се използват отново, за да бъде сведено до минимум всякакво отрицателно социално, икономическо, екологично и финансово въздействие.
- (28) На проектите от общ интерес следва да бъде даван „приоритетен статут“ на национално равнище, който да осигурява бързо административно третиране. Тези проекти следва да бъдат считани от компетентните органи за проекти от обществен интерес. За проектите, които имат отрицателно въздействие върху околната среда, следва да се дава разрешение по причини от първостепенен обществен интерес, ако са изпълнени всички условия по Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна⁽¹⁾ и Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за дейността на Общността в областта на политиката за водите⁽²⁾.
- (29) Установяването на компетентен орган или компетентни органи, които да обединяват или координират всички процеси на издаване на разрешения (съгласно принципа „обслужване на едно гише“), следва да намали сложността, да подобри ефективността и прозрачността и да допринесе за задълбочаване на сътрудничеството между държавите-членки. След като бъдат определени, компетентните органи следва да започнат да извършват своята дейност във възможно най-кратък срок.
- (30) Въпреки че вече съществуват установени стандарти за участие на обществеността в процедурите за вземане на решения във връзка с околната среда, необходими са допълнителни мерки за осигуряване на възможно най-високи стандарти на прозрачност и на участие на обществеността по всички съответни въпроси в рамките на процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес.
- (31) Правилното и координирано прилагане на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда⁽³⁾, на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда⁽⁴⁾, по целесъобразност, на Конвенцията за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по екологични въпроси, подписана на 25 юни 1998 г.⁽⁵⁾ („Конвенцията от Орхус“) и на Конвенцията от Еспо за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст („Конвенцията от Еспо“) следва да осигури хармонизация на основните принципи за оценка на въздействията върху околната среда, включително в трансграничен контекст. Държавите-членки следва да координират своите оценки на проектите от общ интерес и да предвидят общи оценки в случаите, в които това е възможно. Държавите-членки следва да бъдат насърчавани да обменят най-добри практики и своя опит в областта на изграждането на административен капацитет с оглед на процесите на издаване на разрешения.

(1) ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7.

(2) ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1.

(3) ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1.

(4) ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30.

(5) ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

- (32) Важно е да се рационализират и подобрят процесите на издаване на разрешения, при зачитане във възможно най-висока степен, като се спазва надлежно принципът на субсидиарност, на националните правомощия и процедури за изграждане на нова инфраструктура. Като се има предвид спешната необходимост от разработването на енергийни инфраструктури, опростяването на процесите на издаване на разрешения следва да бъде допълнено с въвеждане на ясен срок за вземането на решение от съответните органи дали да се изгражда проектът. Този срок следва да стимулира по-ефективното формулиране и провеждане на процедурите и същевременно следва по никакъв начин да не компрометира спазването на високи стандарти по отношение на опазването на околната среда и участието на обществеността. Що се отнася до максималните срокове, установени в настоящия регламент, държавите-членки биха могли при все това да се стремят допълнително да ги съкратят, ако е възможно. Компетентните органи следва да гарантират спазването на тези срокове, а държавите-членки следва да се стремят да гарантират, че обжалванията, оспорващи по същество или от процедурна гледна точка законосъобразността на дадено цялостно решение, се разглеждат по възможно най-ефикасен начин.
- (33) В случаите, в които държавите-членки считат това за целесъобразно, те могат в цялостното решение да включат решения, взети в контекста на: преговори с отделни собственици на земя относно получаването на достъп до недвижима собственост, владението на тази собственост или правото да се държи тази собственост; териториалното устройство, което определя общото земеползване на определен регион, включва други елементи като магистрали, железопътни линии, сгради и защитени природни зони, и съществува извън рамките на конкретния планиран проект; издаване на разрешения за експлоатация. В контекста на процесите на издаване на разрешения даден проект от общ интерес би могъл да включва свързаната с него инфраструктура, доколкото това е от съществено значение за изграждането и функционирането на проекта.
- (34) Настоящият регламент и по-специално разпоредбите относно издаването на разрешения, участието на обществеността и реализацията на проекти от общ интерес следва да се прилагат, без това да влиза в противоречие с международното право и правото на Съюза, включително разпоредбите за опазване на околната среда и човешкото здраве и разпоредбите, приети в рамките на общата политика в областта на рибарството и общата морска политика.
- (35) Разходите за разработването, изграждането, експлоатацията и поддържането на проектите от общ интерес следва като цяло да се поемат от ползвателите на инфраструктурата. При проектите от общ интерес следва да може да се извършва трансгранично разпределяне на разходите, ако оценката на търсенето на пазара или на очакваното въздействие върху тарифите е показала, че не може да се очаква разходите да бъдат покрити от тарифите, плащани от ползвателите на инфраструктурата.
- (36) База за обсъждане на подходящото разпределяне на разходите следва да е анализът на разходите и ползите от даден инфраструктурен проект, направен въз основа на хармонизирана методика за анализ на енергетиката като цяло в рамките на десетгодишните планове за развитие на енергийните мрежи, изготвени от Европейските мрежи на операторите на преносни системи съгласно Регламент (ЕО) № 714/2009 и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ⁽¹⁾ и преразгледани от Агенцията. Този анализ може да вземе предвид индикаторите и съответните референтни стойности за сравнение на единичните инвестиционни разходи.
- (37) В условията на един все по-интегриран енергиен пазар наличието на ясни и прозрачни правила за трансгранично разпределяне на разходите е необходимо за ускоряване на инвестициите в трансгранична инфраструктура. На своето заседание от 4 февруари 2011 г. Европейският съвет припомни значението на насърчаването на такава регулаторна рамка, която да е благоприятна за инвестициите в енергийни мрежи, с тарифи, отговарящи на потребностите от финансиране, и с подходящо разпределяне на разходите при трансгранични инвестиции, и която същевременно да насърча конкуренцията и конкурентоспособността и да отчита въздействието върху потребителите. Когато се взема решение относно трансграничното разпределяне на разходите, националните регулаторни органи следва да гарантират, че неговото въздействие върху националните тарифи не представлява непропорционална тежест за потребителите. Националните регулаторни органи следва също да избягват рисковете, свързани с двойната подкрепа за проекти, като вземат предвид действителните или прогнозните такси и приходи. Тези такси и приходи следва да се вземат предвид единствено доколкото те са предназначени да покрият съответните разходи и във възможно най-висока степен са свързани с проектите. Когато дадено инвестиционно искане взема предвид ползи извън границите на съответните държави-членки, националните регулаторни органи следва да се консултират със съответните ОПС във връзка с анализа на разходите и ползите на конкретния проект.
- (38) Съществуващото право за вътрешния енергиен пазар изисква тарифите за достъп до газовите и електроенергийните мрежи да осигуряват подходящи стимули за инвестициите. При прилагането на правото за вътрешния енергиен пазар националните регулаторни органи следва да осигуряват стабилна и предвидима регулаторна рамка със стимули за проектите от общ интерес, включително дългосрочни стимули, които са съизмерни със специфичното равнище на риска при даден проект. Това се отнася по-специално за новаторските технологии за пренос на електроенергия, даващи възможност за широкомащабно интегриране в свързани помежду си мрежи на възобновяеми енергийни източници, децентрализирани енергийни ресурси или механизми за реагиране в зависимост от потреблението, а също и за газопреносната инфраструктура, която предлага възможност за авансово наемане на преносен капацитет или за допълнителна гъвкавост на пазара, позволяващи краткосрочно търгуване и резервно газоподаване в случай на мушнения в доставките.

(1) ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36.

- (39) Настоящият регламент се прилага единствено за издаването на разрешения за проекти от общ интерес, участието на обществеността в такива проекти и тяхното регулиране по смисъла, определен в регламента. При все това държавите-членки могат да прилагат по силата на националното си право същите или подобни правила спрямо други проекти, които нямат статут на проекти от общ интерес в рамките на обхвата на настоящия регламент. Що се отнася до регулаторните стимули, държавите-членки могат да прилагат по силата на националното си право същите или подобни правила спрямо проекти от общ интерес, попадащи в категорията „съхранение на електроенергия“.
- (40) Държавите-членки, които понастоящем не предвиждат правно положение от възможно най-високо национално значение, което се предоставя на енергийните инфраструктурни проекти в контекста на процесите на издаване на разрешения, следва да разгледат възможността за въвеждане на такова положение, по-специално като преценят дали това би довело до по-бърз процес на издаване на разрешения.
- (41) Европейската енергийна програма за възстановяване (ЕЕПВ), създадена с Регламент (ЕО) № 663/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ демонстрира ползата от привличането на частно финансиране чрез предоставянето на значителна финансова помощ от страна на Съюза, даваща възможност за реализация на проекти от европейско значение. На заседанието си от 4 февруари 2011 г. Европейският съвет отбеляза, че за някои енергийни инфраструктурни проекти може да е необходимо ограничено по размер публично финансиране, чрез което да се привлече частно финансиране. В условията на икономическата и финансова криза и бюджетни ограничения за следващата многогодишна финансова рамка следва да бъде предвидена целева подкрепа под формата на безвъзмездна помощ и финансови инструменти, чрез която да бъдат привлечени инвеститори за финансиране на приоритетните инфраструктурни коридори и тематични области, като същевременно бюджетният принос на Съюза се запази в минимален размер. Съответните мерки следва да се основават на опита, придобит по време на пилотната фаза след въвеждането на проектни облигации за финансиране на инфраструктурни проекти.
- (42) Ако отговорят на съответните условия, проектите от общ интерес в областта на електроенергетиката, газовия сектор и преноса на въглероден диоксид следва да могат да получават финансова помощ от страна на Съюза за проучвания и в някои случаи, за строително-монтажни работи веднага след като такова финансиране бъде предоставено съгласно съответния регламент за създаване на Механизъм за свързване на Европа под формата на безвъзмездна помощ или на новаторски финансови инструменти.

Това ще осигури възможност за предоставяне на специфично оформена за конкретния проект финансова помощ за тези проекти, които не са жизнеспособни при съществуващата регулаторна рамка и пазарни условия. Важно е да се избягва всякакво нарушаване на конкуренцията, особено между проекти, които допринасят за изграждането на един и същи приоритетен коридор на Съюза. Тази финансова помощ следва да осигурява и необходимите синергии със структурните фондове, които ще се използват за финансиране на интелигентни енерго-разпределителни мрежи от местно или областно значение. Към инвестициите в проекти от общ интерес се прилага триетапен подход: на първо място пазарът следва да се ползва с приоритет при инвестирането. На второ място, ако инвестициите не се извършат от пазара, следва да се разгледат регулаторните решения, ако е необходимо, следва да се адаптира съответната регулаторна рамка и следва да се осигури правилното прилагане на съответната регулаторна рамка. На трето място, ако първите два етапа не са достатъчни за осигуряване на необходимите инвестиции в проекти от общ интерес, би могло да се предостави финансова помощ от страна на Съюза, ако проектът от общ интерес отговаря на приложимите критерии за отпускане на помощ.

- (43) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно развитието и оперативната съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи и свързването на такива мрежи, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (44) Поради това регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 следва да бъдат съответно изменени.
- (45) Поради това Решение № 1364/2006/ЕО следва да бъде отменено,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. В настоящия регламент са установени указания за навременно разработване и оперативна съвместимост на приоритетни коридори и тематични области на трансевропейската енергийна инфраструктура, посочени в приложение I („приоритетни коридори и тематични области на енергийната инфраструктура“).

⁽¹⁾ ОВ L 200, 31.7.2009 г., стр. 31.

2. По-специално настоящият регламент:
- а) засяга определянето на проекти от общ интерес, необходими за реализацията на приоритетни коридори и тематични области, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура в областта на електроенергетиката, газовия сектор, нефтения сектор и преноса на въглероден двуокис, посочени от приложение II („категории на енергийната инфраструктура“);
 - б) улеснява навременната реализация на проектите от общ интерес чрез рационализиране, по-тясно координиране и ускоряване на процесите на издаване на разрешения и чрез активизиране на участието на обществеността;
 - в) съдържа правила и насоки за трансграничното разпределяне на разходите и за стимулите за компенсиране на риска при проекти от общ интерес;
 - г) определя условията, на които следва да отговарят проектите от общ интерес, за да получават финансова помощ от страна на Съюза.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящия регламент и в допълнение към определенията, предвидени в директиви 2009/28/ЕО, 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО и в регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, се прилагат следните определения:

- 1) „енергийна инфраструктура“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура, които са разположени в Съюза или свързват Съюза с една или повече трети държави;
- 2) „цялостно решение“ означава решението или множеството решения, взети от компетентен орган или компетентни органи на държава-членка, без в това да са включени съдилищата или трибуналите, в което или които се определя дали организаторът на даден проект следва да получи разрешение за изграждане на енергийна инфраструктура с оглед на изпълнението на даден проект, без да се засяга което и да е решение, взето в контекста на административна процедура за обжалване;
- 3) „проект“ означава един или няколко електропровода, газопровода, съоръжения, оборудване или инсталации, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура;
- 4) „проект от общ интерес“ означава проект, който е необходим за реализацията на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура, посочени от приложение I, и който е включен в списъка на Съюза с проекти от общ интерес, посочен в член 3;
- 5) „затруднения, свързани с енергийната инфраструктура“ означава ограничаване на физическите потоци в рамките на енергийна система поради недостатъчен преносен капацитет, което включва, наред с другото, липса на инфраструктура;
- 6) „организатор на проект“ означава:
 - а) ОПС, оператор на разпределителна система или друг вид оператор или инвеститор, разработващ проект от общ интерес; или
 - б) при наличието на няколко ОПС, оператори на разпределителни системи, инвеститори, или на всякакво възможно тяхно групиране — юридическото лице по действащото национално законодателство, което е определено с договорно споразумение между тях и има правомощията да поема юридически задължения и да носи финансова отговорност от името на страните в договорното споразумение;
- 7) „интелигентна електроенергийна мрежа“ означава електроенергийна мрежа, която може да интегрира по разходо-ефективен начин поведението и действията на всички потребители, свързани към нея — производители, потребители и тези, които са едновременно производители и потребители — за да се гарантира икономически ефективна и устойчива електроенергийна система с ниски загуби и високо качество, сигурност на доставките и безопасност;
- 8) „строително-монтажни работи“ означава закупуването, доставката и внедряването на компонентите, системите и услугите, включително на софтуера, както и извършването на свързани с проекта развойни, строителни и инсталационни дейности, приемането на съоръженията и стартирането на даден проект;
- 9) „проучвания“ означава дейностите, които са необходими, за да се подготви изпълнението на проект, като например проучвания за подготовка, осъществимост, оценка, изпитване и утвърждаване, включително софтуер, както и всякакви други мерки за техническа помощ, включително предварителни действия за определяне и разработване на даден проект и решенията относно неговото финансиране, например проучване на определените обекти и подготовка на финансовия пакет;
- 10) „национален регулаторен орган“ означава национален регулаторен орган, определен в съответствие с член 35, параграф 1 от Директива 2009/72/ЕО или член 39, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО;
- 11) „въвеждане в експлоатация“ означава процес на въвеждане в експлоатация на проект след неговото изграждане.

ГЛАВА II

ПРОЕКТИ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС

Член 3

Списък на Съюза на проекти от общ интерес

1. Настоящият регламент въвежда дванадесет регионални групи (наричани по-нататък „групи“) съгласно определението в приложение III, точка 1. Участниците във всяка група се определят на базата на всеки приоритетен коридор и тематична област и техният съответен географски обхват, както е определено в приложение I. Правомощията за вземане на решения в рамките на групите се предоставят на държавите-членки и на Комисията, които, за тази цел, се посочват като органа за вземане на решения в рамките на групите.

2. Всяка група приема свой правилник, като взема предвид разпоредбите, предвидени в приложение III.

3. Органът за вземане на решения в рамките на всяка група приема регионален списък на предложените проекти от общ интерес, изготвен съгласно процеса, установен в приложение III, точка 2, в зависимост от приноса на всеки от тези проекти за реализация на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура и съгласно съответствието на тези проекти с критериите, посочени в член 4.

Когато дадена група изготвя своя регионален списък:

а) за всяко отделно предложение за проект от общ интерес е необходимо одобрението на държавите-членки, с чиято територия е свързан проектът; ако дадена държава-членка реши да не дава своето одобрение, тя представя своята обосновка на съответната група;

б) взема предвид становището на Комисията във връзка с осигуряването на управляем общ брой на проектите от общ интерес;

4. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 16, които определят списъка на Съюза на проекти от общ интерес („списък на Съюза“), при спазване на разпоредбите на член 172, втора алинея от ДФЕС. Списъкът на Съюза е под формата на приложение към настоящия регламент.

При упражняване на правомощията си Комисията гарантира, че списъкът на Съюза се изготвя на всеки две години въз основа на регионалните списъци, приети от органите за вземане на решения на групите съгласно посоченото в приложение III, точка 1, подточка 2, като се следва процедурата, посочена в параграф 3 от настоящия член.

Първият списък на Съюза се приема до 30 септември 2013 г.

5. При приемането на списъка на Съюза въз основа на регионалните списъци Комисията:

а) гарантира, че са включени само тези проекти, които отговарят на критериите, посочени в член 4;

б) гарантира междурегионалната последователност, като взема предвид становището на Агенцията, както е посочено в приложение III, точка 2, подточка 12;

в) взема предвид становищата на държавите-членки, както е посочено в приложение III, точка 2, подточка 9; и

г) се стреми към управляем общ брой проекти от общ интерес в списъка на Съюза.

6. Проектите от общ интерес, включени в списъка на Съюза съгласно параграф 4 от настоящия член, се превръщат в съставна част на съответните регионални инвестиционни планове съгласно член 12 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и от Регламент (ЕО) № 715/2009, както и на съответните национални десетгодишни планове за развитие на енергийните мрежи съгласно член 22 от Директива 2009/72/ЕО и Директива 2009/73/ЕО, а също и на други съответни национални планове за инфраструктура, според целесъобразността. На тези проекти се дава най-високият възможен приоритет в рамките на тези планове.

Член 4

Критерии за проектите от общ интерес

1. Проектите от общ интерес отговарят на следните общи критерии:

а) проектът трябва да е необходим за поне един от приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура;

б) потенциалните общи ползи от проекта, оценени съгласно съответните специфични критерии в параграф 2, трябва да надвишават разходите за него, включително в дългосрочен план; и

в) проектът отговаря на някой от следните критерии:

i) трябва да засяга поне две държави-членки чрез пряко пресичане на границата на две или повече държави-членки;

ii) е разположен на територията на една държава-членка и има значително трансгранично въздействието съгласно посоченото в приложение IV, точка 1;

iii) пресича границата на поне една държава-членка и държава от Европейското икономическо пространство.

2. Валидни са следните специфични критерии за проектите от общ интерес, в зависимост от конкретната категория на енергийната инфраструктура, в която попада съответният проект:

- а) за проектите за пренос и съхранение на електроенергия, попадащи в обхвата на категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 1, букви а)–г), проектът има значителен принос във връзка с поне един от следните специфични критерии:
- i) интеграция на пазара, постигана наред с другото чрез премахване на изолацията на поне една държава-членка и намаляване на затрудненията, свързани с енергийната инфраструктура; конкуренция и гъвкавост на системата;
 - ii) устойчиво развитие, постигано наред с другото чрез интегрирането на възобновяеми енергийни източници към електроенергийната мрежа и преноса на електроенергия, генерирана от възобновяеми източници, до големи центрове на потребление и обекти за съхранение на енергия;
 - iii) сигурност на доставките, постигана наред с другото чрез оперативна съвместимост, подходящи връзки и сигурност и надеждност в работата на системата;
- б) за газовите проекти, попадащи в обхвата на категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 2, проектът има значителен принос във връзка с поне един от следните специфични критерии:
- i) интеграция на пазара, постигана наред с другото чрез премахване на изолацията на поне една държава-членка и намаляване на затрудненията, свързани с енергийната инфраструктура; оперативна съвместимост и гъвкавост на системата;
 - ii) сигурност на доставките, постигана наред с другото чрез подходящи връзки и диверсификация на източниците, доставящите партньори и маршрутите;
 - iii) конкуренция, постигана наред с другото чрез диверсификация на източниците, доставящите партньори и маршрутите;
 - iv) устойчиво развитие, наред с другото чрез намаляване на емисиите, подпомагане на непостоянното генериране на възобновяема енергия и засилване на изграждането на възобновяеми източници на газ;
- в) за проектите за интелигентни електроенергийни мрежи, попадащи в обхвата на категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 1, буква д), проектът има значителен принос във връзка с всички от следните специфични критерии:
- i) интегриране и ангажираност на ползвателите на мрежата по отношение на новите технически изисквания във връзка с доставките и потреблението им;
 - ii) ефективност и оперативна съвместимост на преноса и разпределението на електричество при всекидневната експлоатация на мрежата;
 - iii) сигурност на мрежата, управление на системата и качество на подаваната електроенергия;
 - iv) оптимално планиране на бъдещи разходоэффективни инвестиции в електроенергийни мрежи;
 - v) функциониране на пазара и услуги за потребителите;
 - vi) участие на потребителите в управлението на тяхното енергопотребление;
- г) за проектите за транспортиране на нефт, попадащи в обхвата на категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 3, проектът има значителен принос във връзка с всички от следните специфични критерии:
- i) сигурност на доставките, чрез намаляване на зависимостта от единствен източник или маршрут на доставка;
 - ii) ефективно и устойчиво развито използване на ресурсите чрез смекчаване на екологичните рискове;
 - iii) оперативна съвместимост;
- д) за проектите за транспортиране на въглероден двуокис, попадащи в обхвата на категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 4, проектът има значителен принос във връзка с всички от следните специфични критерии:
- i) предотвратяването на емисиите на въглероден двуокис, като в същото време се поддържа сигурността на енергийните доставки;
 - ii) подобряване на издръжливостта и сигурността на системите за транспортиране на въглероден двуокис;
 - iii) ефективното използване на ресурсите, чрез осигуряване на възможност да бъдат свързани няколко източника на въглероден двуокис и обекти за съхранение с обща инфраструктура и свеждане до минимум на екологичното натоварване и рискове.
3. По отношение на проектите, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура от приложение II, точки 1–3, съответствието с критериите по настоящия член се оценява на база на показателите, посочени в приложение IV, точки 2–5.

4. За да се улесни оценяването на всички проекти, които биха могли да бъдат допустими като проекти от общ интерес и които могат да бъдат включени в регионален списък, всяка група оценява приноса на всеки от проектите за реализацията на един и същ приоритетен коридор или тематична област по прозрачен и обективен начин. Всяка група определя своя метод за оценяване въз основа на обобщения принос към критериите, посочени в параграф 2; тази оценка води до класиране на проектите за вътрешно ползване на групата. Нито регионалният списък, нито списъкът на Съюза съдържат някакво класиране, нито пък класирането се използва за следващи цели, освен както е описано в приложение III, точка 2, подточка 14.

При оценката на проекти всяка група освен това обръща надлежно внимание на:

- а) въпроса доколко всеки от предложените проекти е спешно необходим за постигане на целите на Съюза по енергийната политика съответно за интеграция на пазара, постигана наред с другото чрез премахване на изолацията на поне една държава-членка и конкуренция, устойчиво развитие и сигурност на енергийните доставки;
- б) броя на обхванатите от всеки проект страни при гарантиране на равни възможности за проекти, включващи периферни държави-членки;
- в) приноса на всеки проект към териториалното сближаване; и
- г) това, доколко проектът допълва другите предложени проекти.

За проектите „интелигентни мрежи“, попадащи в категорията на енергийната инфраструктура от приложение II, точка 1, буква д), класирането се провежда за тези проекти, които обхващат същите две държави-членки, и се обръща надлежно внимание и на броя на потребителите, обхванати от проекта, тяхното годишно енергопотребление и дела на енергията, генерирана на база на ресурси, електроенергията от които не подлежи на диспечерско управление и които се намират в района на тези потребители.

Член 5

Изпълнение и наблюдение

1. Организаторите на проекти изготвят план за изпълнение за проектите от общ интерес и график за:

- а) провеждането на технико-икономически и проектни проучвания;
- б) одобрение от националния регулаторен орган или от друг съответен орган;
- в) изграждане и пускане в експлоатация;
- г) график за получаване на разрешения съгласно член 10, параграф 4, буква б).

2. ОПС, операторите на разпределителни системи и други оператори си сътрудничат един с друг с цел улесняване на разработването на проектите от общ интерес в даден район.

3. Агенцията и съответните групи наблюдават постигнатия напредък при реализацията на проектите от общ интерес и ако е необходимо, правят препоръки с оглед улесняването на изпълнението на проекти от общ интерес. Групите могат да изискват да им бъде предоставена допълнителна информация съгласно параграфи 4, 5 и 6, да свикват срещи със съответните страни и да приканват Комисията да проверява подадената на място информация.

4. До 31 март от всяка година след годината на включване на проект от общ интерес в списъка на Съюза съгласно член 3 организаторите на проекти подават годишен доклад както следва: за всеки проект, попадащ в категориите от приложение II, точки 1 и 2 — до компетентния орган, посочен в член 8, и или до Агенцията, или за всеки проект, попадащ в категориите от приложение II, точки 3 и 4 — до съответната група. В този доклад се дава подробна информация относно:

- а) постигнатия напредък в разработването, изграждането и пускането в експлоатация на проекта, по-специално с данни относно процедурите по издаване на разрешения и за обществено обсъждане;
- б) в съответните случаи — данни за закъснения спрямо плана за изпълнение на проекта, причините за тези закъснения и данни за други срещнати трудности;
- в) когато е уместно, ревизиран план за преодоляване на закъсненията.

5. В рамките на три месеца след получаването на годишните доклади, посочени в параграф 4 от настоящия член, Агенцията подава в групите консолидиран доклад за проектите от общ интерес, попадащи в категориите от приложение II, точки 1 и 2, в който да е направена оценка на постигнатия напредък и — ако това е необходимо — да са отправени препоръки за начини за преодоляване на закъсненията и срещнатите трудности. Консолидираният доклад също така оценява, в съответствие с член 6, параграфи 8 и 9 от Регламент (ЕО) № 713/2009, последователното прилагане на плановете за развитие на енергийните мрежи в Съюза по отношение на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура.

6. Ежегодно компетентните органи по член 8 са длъжни да докладват на съответстващата група за напредъка и ако случат е такъв, за закъсненията в изпълнението на проектите от общ интерес, намиращи се на тяхната съответна територия, по отношение на процесите на издаване на разрешения, както и за причините за такива закъснения.

7. Ако пускането в експлоатация на проект от общ интерес закъснее спрямо плана за изпълнение, освен ако закъснението не се дължи на първостепенни причини извън контрола на организатора на проекта:

- а) доколкото мерките, посочени в член 22, параграф 7, буква а), б) или в) от директиви 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО са приложими съгласно съответното национално право, националните регулаторни органи следят за осъществяването на инвестицията;
- б) ако мерките на националните регулаторни органи съгласно буква а) не са приложими, организаторът на проекта избира трета страна, която да финансира или изгради целия проект или част от него. Организаторът на проекта извършва това преди закъснението по отношение на датата за пускане в експлоатация в плана за изпълнение да надхвърли две години;
- в) ако не е избрана трета страна в съответствие с буква б), държавата-членка или когато държавата-членка е предвидила това, националният регулаторен орган може, в рамките на два месеца от изтичане на срока, посочен в буква б), да определи трета страна, която да финансира или изгради проекта, и организаторът на проекта я приема;
- г) ако закъснението по отношение на датата за пускане в експлоатация в плана за изпълнение превиши две години и два месеца, Комисията, при наличие на съгласие и пълно сътрудничество от страна на съответните държави-членки, може да отправи покана за предложения, открита за участие на всяка трета страна, която има възможност да стане организатор на проекти, за реализация на проекта в съответствие с договорен времеви график;
- д) когато се прилага буква в) или г), системният оператор, в чийто район се намира инвестиционният проект, осигурява на изпълняващите проекта оператори или инвеститори цялата необходима информация за реализация на инвестиционния проект, свързва новите съоръжения към преносната мрежа и по принцип полага всички усилия за улесняване на реализацията на инвестиционния проект и за постигането на сигурна, надеждна и ефикасна експлоатация и поддръжка на проекта от общ интерес.

8. Даден проект от общ интерес може да отпадне от списъка на Съюза в съответствие с процедурата, посочена в член 3, параграф 4, ако включването му в списъка се е основавало на невярна информация, която е била определяща при това включване, или проектът не съответства на правото на Съюза.

9. Проекти, които вече не са в списъка на Съюза, губят всички права и задължения, свързани със статута на проект от общ интерес, произтичащи от настоящия регламент.

Въпреки това проект, който вече не е в списъка на Съюза, но за който документацията по заявката е била приета за разглеждане от компетентния орган, запазва правата и задълженията,

произтичащи от глава III, освен ако проектът вече не е в списъка по причините, изложени в параграф 8.

10. Посоченото в настоящия член не оказва въздействие върху каквато и да е финансова помощ от Съюза, отпусната за всеки проект от общ интерес преди решението за премахването му от списъка на Съюза.

Член 6

Европейски координатори

1. Когато даден проект от общ интерес е изправен пред значителни трудности за неговата реализация, Комисията, в съгласие със съответните държави-членки, може да назначи европейски координатор за период от максимум една година, който период може да бъде подновен два пъти.

2. Европейският координатор:

- а) способства за изпълнението на проектите, за които той е назначен за европейски координатор, както и за трансграничния диалог между организаторите на проекта и всички заинтересовани лица;
- б) подпомага всички страни, когато е необходимо, при консултациите със съответните заинтересовани лица и при получаването на необходимите разрешения за проектите;
- в) ако е целесъобразно, предоставя съвети на организаторите на проекта относно финансирането му;
- г) осигурява предоставянето на подходяща подкрепа и стратегическо ръководство от обхванатите в проекта държави-членки за подготовката и реализацията на проектите;
- д) подава ежегодно, и ако е целесъобразно, при завършване на мандата му, доклад до Комисията относно напредъка в изпълнението на проектите и относно всякакви евентуални трудности и препятствия, които е вероятно чувствително да отложат датата на влизане в експлоатация на проектите. Комисията предава този доклад на Европейския парламент и на съответните групи.

3. Европейският координатор се избира въз основа на неговия опит по отношение на конкретните задачи, които му се възлагат за съответните проекти.

4. В решението за назначаване на европейски координатор се уточнява неговото задание, с подробна информация за продължителността на мандата му, конкретните задачи и съответните срокове, както и методиката, която да бъде следвана. Координационната дейност е пропорционална на сложността и прогнозните разходи за проектите.

5. Държавите-членки, за които се отнася проектът (проектите), сътрудничат напълно на европейския координатор при изпълнение на неговите задачи, посочени в параграфи 2 и 4.

ГЛАВА III

ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ И УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТА

Член 7

„Приоритетен статут“ на проектите от общ интерес

1. Приемането на списък на проектите в Съюза е определящо, за целите на всички решения, издавани в хода на процеса на издаване на разрешения, за необходимостта от тези проекти от гледна точка на енергийната политика, без да се засягат точното местоположение, маршрутът или технологията на проекта.

2. С цел осигуряване на ефективна административна обработка на документацията по заявката във връзка с проектите от общ интерес, организаторите на проекти и всички съответни власти осигуряват най-бързото юридически възможно третиране на тази документация.

3. Когато такъв статут съществува по националното право, на проектите от общ интерес се дава статут на възможно най-висока национална значимост и те се третират като такива при процесите на издаване на разрешения — и ако националното право го предвижда, при пространственото планиране — включително по отношение на оценките за въздействието върху околната среда, по начина на който такова третиране е предвидено в действащата национална нормативна уредба по отношение на съответния вид енергийна инфраструктура.

4. До 16 август 2013 г. Комисията публикува незадължителни указания, които да подпомагат държавите-членки при определянето на адекватни законодателни и незаконодателни мерки за рационализиране на процедурите за оценка на въздействието върху околната среда и за осигуряване на съгласуваност в прилагането на изискванията от правото на Съюза за проекти от общ интерес процедури за оценка на въздействието върху околната среда.

5. Държавите-членки оценяват, при надлежно отчитане на указанията, посочени в параграф 4, кои мерки са възможни за рационализирането на процедурите за оценка на въздействието върху околната среда и за осигуряването на съгласуваност в прилагането им и информират Комисията за резултата.

6. В рамките на девет месеца от датата на издаване на указанията, посочени в параграф 4, държавите-членки предприемат незаконодателни мерки, които са установили съгласно параграф 5.

7. В рамките на 24 месеца от датата на издаване на указанията, посочени в параграф 4, държавите-членки приемат законодателните мерки, които са установили съгласно параграф 5.

Тези мерки не засягат задълженията, произтичащи от правото на Съюза.

8. Във връзка с въздействията върху околната среда, споменати в член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО и член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО, проектите от общ интерес се считат за проекти от обществен интерес от гледна точка на енергийната политика, и би могло да се считат за проекти от „първостепенен обществен интерес“, ако са изпълнени всички условия, предвидени в тези директиви.

Ако съгласно Директива 92/43/ЕИО се изисква становище на Комисията, Комисията и компетентният орган по член 9 от настоящия регламент осигуряват вземане на решение относно „първостепенния обществен интерес“ във връзка с даден проект в рамките на срока по член 10, параграф 1 от настоящия регламент.

Член 8

Организация на процеса на издаване на разрешения

1. До 16 ноември 2013 г. всяка държава-членка определя един национален компетентен орган, който да отговаря за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес.

2. Отговорността на компетентния орган, посочен в параграф 1, и/или задачите, свързани с него, могат да бъдат делегирани на или изпълнявани от друг орган за проект от общ интерес или определена категория проекти от общ интерес, при условие че:

а) компетентният орган уведоми Комисията за това делегиране и информацията бъде публикувана от компетентния орган или от организатора на проекта на страницата в интернет, посочена в член 9, параграф 7;

б) само един орган е отговорен за определен проект от общ интерес, представлява единственото звено за контакт за организатора на проекта в процеса, водещ до цялостното решение за даден проект от общ интерес, и координира подаването на всички съответни документи и информация.

Компетентният орган може да запази отговорността да определя срокове, без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10.

3. Без да се засягат съответните изисквания в правото на Съюза и международното право, компетентният орган предприема действия, за улесняване на издаването на цялостно решение. Цялостното решение се издава в рамките на срока, посочен в член 10, параграфи 1 и 2, и в съответствие с една от следните схеми:

- а) интегрирана схема: цялостното решение се издава от компетентния орган и е единственото правно обвързващо решение, произтичащо от нормативно изискваната процедура за издаване на разрешения. В случаите, при които и други власти имат отношение към проекта, те могат в съответствие с националното право да дадат като принос за процедурата свое становище, което се взема под внимание от компетентния орган;
- б) координирана схема: цялостното решение обхваща няколко отделни правно обвързващи решения, издавани от няколко съответни органа, които са координирани от компетентния орган. Компетентният орган може да определя работна група, в която са представени всички съответни органи с цел да се изготви график за издаване на разрешения в съответствие с член 10, параграф 4, буква б) и да се наблюдава и координира неговото изпълнение. Компетентният орган, като се консултира с другите съответни органи, където е приложимо в съответствие с националното право, и без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10, установява за всеки отделен случай разумен срок, в който се издават индивидуалните решения. Компетентният орган може да приеме отделно решение от името на друг съответен национален орган, в случай че решението на този друг орган не бъде издадено в рамките на определения срок и ако закъснението не може да бъде адекватно оправдано; или, когато това е предвидено в националното право и доколкото това е съвместимо с правото на Съюза, компетентният орган може да счита, че друг съответен национален орган е дал своето одобрение или отказ за проекта, ако решението на органа не е представено в рамките на срока. Когато това е предвидено в националното право, компетентният орган може да не зачете отделно решение на друг съответен национален орган, ако счете че решението не е достатъчно обосновано от гледна точка на обуславящите го данни, представени от съответния национален орган; при това компетентният орган осигурява спазване на съответните изисквания по международното право и законодателството на Съюза и надлежно да обоснове своето решение;
- в) съвместна схема: цялостното решение се координира от компетентния орган. Компетентният орган, като се консултира с другите съответни органи, където е приложимо в съответствие с националното право, и без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10, установява за всеки отделен случай разумен срок, в който се издават индивидуалните решения. Той следи за спазването на сроковете от страна на съответните органи.

В случай че индивидуалното решение на съответния орган може да не бъде издадено в рамките на определения срок, въпросният орган незабавно уведомява компетентния орган и обосновава причините за закъснението. Впоследствие компетентният орган нулира срока, в който следва да бъде издадено това отделно решение, като същевременно продължава да зачита срокове, определени в съответствие с член 10.

Като се отчитат националните особености в планирането и процесите на издаване на разрешения, държавите-членки могат

да избират между трите схеми, посочени в първа алинея, буква а), б) или в), за улесняване и координиране на своите процедури и да изберат да приложат най-ефективната схема. Когато държава-членка избере съвместната схема, тя уведомява Комисията за мотивите си за това. Комисията извършва оценка на ефективността на схемите в доклада, посочен в член 17.

4. Държавите-членки могат да прилагат различни схеми, както е посочено в параграф 3, за проекти от общ интерес на сушата и в морето.

5. Ако във връзка с даден проект от общ интерес е необходимо вземането на решения в две или повече държави-членки, съответните компетентни органи предприемат необходимите стъпки за ефективно и ефикасно сътрудничество и координация помежду им, включително по отношение на разпоредбите, споменати в член 10, параграф 4. Държавите-членки се стремят да създават общи процедури, особено по отношение на оценката на въздействието върху околната среда.

Член 9

Прозрачност и участие на обществеността

1. До 16 май 2014 г. държавите-членки или компетентният орган, където е приложимо – в сътрудничество с други съответни органи, публикува наръчник за процедурите по процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес. Наръчникът се актуализира при необходимост и да е на разположение на обществеността. В наръчника като минимум се включва информацията, посочена в приложение VI, точка 1. Ръководството не е правно обвързващо, но може да се отнася до или да цитира съответни законови разпоредби.

2. Без да се засягат изискванията съгласно Конвенцията от Орхус и Конвенцията от Еспо, и съгласно съответното право на Съюза, всички страни, участващи в процеса на издаване на разрешения спазват принципите за участие на обществеността, уредени в приложение VI, точка 3.

3. Организаторът на проекти, в рамките на ориентиран период от три месеца от началото на процеса на издаване на разрешения съгласно член 10, параграф 1, буква а), изготвя и представя на компетентния орган концепция за участието на обществеността, следвайки процеса, очертан в ръководството, посочено в параграф 1 и указанията, посочени в приложение VI. Компетентният орган в срок от три месеца иска изменения, или одобрява концепцията за участие на обществеността; по този начин компетентният орган взема под внимание всяка форма на участие на обществеността и консултации с нея, проведена преди началото на процеса по издаване на разрешения, до степента, в която това участие на обществеността и консултациите са изпълнили изискванията на настоящия член.

В случай че организаторът на проекти възнамерява да направи съществени промени на одобрена концепция, той информира за тях компетентния орган. В този случай компетентният орган може да поиска изменения.

4. Преди подаването на окончателната и пълна документация за заявка по член 10, параграф 1, буква а) до компетентния орган, се провежда поне едно обществено обсъждане от организатора на проекта или, в случаите, при които изискването в националното право е такова — от компетентния орган. Това не засяга обществено обсъждане, което се провежда след подаване на искането за разрешение за осъществяване в съответствие с член 6, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС. При общественото обсъждане заинтересованите лица по приложение VI, точка 3, буква а) биват информирани за проекта още на ранен стадий от неговото разработване и спомогат да се определи най-подходящото разположение или маршрут, като съответните въпроси се разглеждат в документацията по заявката. Минимално допустимите изисквания за провеждането на обществените обсъждания са посочени в приложение VI, точка 5.

Организаторът на проекта изготвя доклад с обобщени резултати от дейностите във връзка с участието на обществеността преди подаването на документацията за заявката, включително от тези дейности, които са проведени преди началото на процеса по издаване на разрешения. Организаторът на проекта подава доклада заедно с документацията за заявката на компетентния орган. Тези резултати се отчитат надлежно в цялостното решение.

5. За проекти, пресичащи границата на две или повече държави-членки, обществените обсъждания по параграф 4 във всяка от съответните държави членки се провеждат в срок не по-късно от два месеца след началната дата на първото обществено обсъждане.

6. За проекти, които е вероятно да имат значителни отрицателни трансгранични въздействия в една или повече съседни държави-членки, в които са в сила разпоредбите от член 7 от Директива 2011/92/ЕС и от Конвенцията от Еспоо, съответната информация се предоставя на компетентните органи на съседните държави-членки. Компетентният орган на съседните държави-членки посочва, където е приложимо в процеса по уведомление, дали той или някой друг съответен орган желае да участва в съответните процедури на общественото обсъждане.

7. Организаторът на проекта или в случаите, при които изискването в националното право е такова — компетентният орган създава и редовно актуализира страницата в интернет, предназначена за публикуване на съответна информация за проекта от общ интерес, който трябва да има връзка към интернет страницата на Комисията и който съответства на изискванията, посочени в приложение VI, точка 6. За информацията, която е чувствителна от търговска гледна точка, се спазва поверителност.

Организаторите на проекта също така публикуват съответна информация и в други подходящи информационни средства, до които обществеността има достъп.

Член 10

Времетраене и изпълнение на процеса на издаване на разрешение

1. Процесът на издаване на разрешение включва две процедури:

а) Процедура преди подаването на заявка, включваща периода от началото на процеса на издаване на разрешение до приемането от компетентния орган на подадената документация по заявката, която се извършва в рамките на ориентировъчен период от две години.

Тази процедура включва подготовката на всички доклади за околната среда да бъде изготвена от организаторите на проекта.

С цел да се отбележи началото на процеса на издаване на разрешение, организаторите на проекта писмено да уведомяват за проекта компетентния орган на съответните държави-членки и прилагат достатъчно подробно общо описание на проекта. Не по-късно от три месеца след получаването на уведомлението, компетентният орган, включително от името на други съответни органи, го признава или — ако счете, че проектът не е достатъчно обмислен за започването на процес на издаване на разрешение — отхвърля уведомлението с отказ, в писмена форма. В случай на отхвърляне компетентният орган обосновава своето решение, включително от името на други съответни органи. Датата на подписване на признаването на уведомлението от компетентния орган ще се счита за начална дата на процеса на издаване на разрешение. В случаите, при които проектът засяга две или повече държави-членки, за начална дата на процеса на издаване на разрешение ще се счита датата, на която последното уведомление е прието от компетентен орган.

б) Нормативно изискваната процедура за издаване на разрешение, обхващаща периода от датата на приемането на подадената документация по заявката до приемането на цялостното решение, продължава не повече от една година и шест месеца. Държавите-членки могат да определят по-ранна дата като краен срок, ако сметат това за уместно.

2. Общата продължителност на двете процедури, посочени в параграф 1, не надхвърля период от три години и шест месеца. Въпреки това, когато компетентният орган счете, че едната или двете процедури на процеса по издаване на разрешения няма да бъде завършена преди срока, както е посочено в параграф 1, той може да реши, преди изтичането на сроковете и за всеки отделен случай, да удължи единия или и двата срока най-много с девет месеца общо за двете процедури.

В този случай компетентният орган уведомява съответната група и ѝ представя мерките, които са предприети или предстои да бъдат предприети за приключване на процеса по издаване на разрешения във възможно най-кратък срок. Групата може да поиска от компетентния орган периодично да докладва за постигнатия напредък в това отношение.

3. В държави-членки, в които определянето на маршрут или разположение, предприето единствено за конкретната цел на планирания проект, включително планирането на конкретни коридори за мрежова инфраструктура, не може да бъде включено в процеса, водещ до цялостно решение, съответното решение се взема в рамките на отделен период от шест месеца, считано от датата на подаване на окончателните и пълни документи на заявлението от страна на организатора.

В този случай периодът на удължението, посочен в параграф 2, се намалява на шест месеца, включително за процедурата, посочена в настоящия параграф.

4. Процедурата преди подаването за заявка обхваща следните стъпки:

- а) при потвърждение за получаване на уведомлението по параграф 1, буква а) компетентният орган определя, в тясно сътрудничество с другите заинтересовани органи, и по целесъобразност въз основа на предложение от организатора на проекта, обхвата на материалите и степента на подробност на информацията, които се подават от организатора на проекта, като част от документацията по заявката, за да може да поиска цялостно решение. Като база за определяне на необходимите материали и информация служи контролният списък, споменат в приложение VI, точка 1, буква д);
- б) компетентният орган изготвя, в тясно сътрудничество с организатора на проекта и останалите съответни органи и вземайки под внимание резултатите от дейностите, извършени съгласно буква а), подробен график за процеса по издаване на разрешения в съответствие с указанията, посочени в приложение VI, точка 2;

По отношение на проектите, които пресичат границата между две и повече държави-членки, компетентните органи на обхванатите държави-членки подготвят съвместен график, с който да се стремят да съгласуват своите времеви планове;

- в) при получаване на проекта на документация по заявката компетентният орган, ако е необходимо, включително от името на други заинтересовани органи, отправя към организатора на проекта допълнителни искания за представяне на липсваща информация, които могат да се отнасят само до въпроси, установени по буква а). В рамките на три месеца от представянето на липсващата информация компетентният орган приема писмено заявката за разглеждане. Искания за допълнителна информация могат да бъдат отправяни, само ако са обосновани от възникването на нови обстоятелства.

5. Организаторът на проекта осигурява пълнота и адекватно качество на документацията по заявката и да поиска становището на компетентния орган възможно най-рано по време на процедурата преди подаването на заявка. Организаторът на проекта изцяло сътрудничи на компетентния орган във връзка

със спазването на сроковете и на подробния график, определен в параграф 4, буква б).

6. Сроковете, предвидени в настоящия член, не засягат задълженията, произтичащи от международното право и правото на Съюза, както и процедурите по административно обжалване и средствата за правна защита пред съд или трибунал.

ГЛАВА IV

РЕГУЛИРАНЕ

Член 11

Анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система

1. До 16 ноември 2013 г. Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС) за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват и подават до държавите-членки, Комисията и Агенцията своите съответни методики за хармонизиран и обхващащ цялата енергийна система анализ (включително с моделиране на мрежите и пазара) на разходите и ползите в рамките на Съюза за проектите от общ интерес, попадащи в категориите, посочени в приложение II, точка 1, букви а)—г) и точка 2. Посочените методики се прилагат за изготвянето на всеки следващ десетгодишен план за развитие на мрежата от страна на ЕМОПС за електроенергия или ЕМОПС за газ, съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и член 8 от Регламент (ЕО) № 715/2009. Методиките се изготвят в съответствие с принципите, установени в приложение V и съответстват на правилата и показателите, посочени в приложение IV.

Преди подаването на съответните им методики, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ провеждат обстоен процес на консултации поне с организации, които представляват всички заинтересовани страни, и ако се счете за целесъобразно — със самите заинтересовани страни, каквито са националните регулаторни органи и други национални органи.

2. В рамките на три месеца от деня на получаване на методиките Агенцията представя на държавите-членки и на Комисията становище относно методиките и го публикува.

3. От своя страна Комисията дава, а държавите-членки могат да дадат становище относно методиките в рамките на три месеца от получаването на становището на Агенцията. Становищата се подават до ЕМОПС за електроенергия или до ЕМОПС за газ.

4. В рамките на три месеца от датата на получаване на последното становище, получено съгласно параграф 3, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съответно адаптират своите методики, като вземат надлежно предвид становищата на държавите-членки, становището на Комисията и становището на Агенцията и ги представят на Комисията за одобрение.

5. В рамките на две седмици след одобрението от Комисията, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват съответните методики на своите страници в интернет. При поискване те предават на Комисията и Агенцията съответните набори от входни данни, дефинирани в приложение V, точка 1, и други съответни данни за мрежите, потокоразпределението и пазарни данни, с достатъчна степен на точност, при спазване на изискванията на съответното национално право и споразумения за поверителност. Данните следва да са валидни към датата, на която са поискани. Комисията и Агенцията са длъжни да осигуряват поверителност при използването на получените данни както в рамките на своите дейности, така също и при дейностите на всяка страна, изпълняваща за тях аналитична работа с използване на тези данни.

6. Методиките периодично се актуализират и подобряват в съответствие с параграфи 1—5. Агенцията, по собствена инициатива или при надлежно мотивирано искане от националните регулаторни органи или заинтересовани лица и след провеждането на официална консултация с организациите, представляващи всички заинтересовани лица, както и с Комисията, може да изисква, с надлежна обосновка и времеви графици, провеждането на такива актуализации и подобрения. Агенцията публикува исканията от националните регулаторни органи или заинтересованите лица и всички релевантни документи, които не са чувствителни от търговска гледна точка, водещи до искане от страна на Агенцията за актуализация или подобрение.

7. До 16 май 2015 г. националните регулаторни органи, които си сътрудничат в рамките на Агенцията, определят и правят публично достъпен набор от индикатори и съответните референтни стойности за сравнение на единичните инвестиционни разходи за съпоставими проекти от категориите инфраструктура, включени в приложение II, точки 1 и 2. Тези референтни стойности могат да бъдат използвани от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ за анализ на разходите и ползите, извършвани за поредните десетгодишни планове за развитие на мрежите.

8. До 31 декември 2016 г. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съвместно подават в Комисията и Агенцията съгласуван и интерактивен пазарен и мрежови модел както за инфраструктурата на електроенергетиката и газовия сектор, така и за инсталациите за съхраняване на газ и за втечен природен газ, включващ приоритетните коридори и тематични области и изготвен в съответствие с принципите, установени в приложение V. След като този модел бъде одобрен от Комисията съгласно процедурата по параграфи 2—4, той се включва в методиките.

Член 12

Осигуряване на възможност за инвестиции с трансгранични въздействия

1. Ефективно направените инвестиционни разходи, с изключение на разходите за поддръжка, свързани с проект от общ интерес, попадащ в категориите от приложение II, точка 1, букви а), б) и г) и точка 2, се поемат от съответните ОПС или от

организаторите на проекта на енергопреносната инфраструктура на държавите-членки, на които проектът осигурява нетно положително въздействие, и доколкото не се покриват от такси за претоварване или други такси, се заплащат от ползвателите на мрежата посредством тарифите за достъп до мрежата в същите държави-членки.

2. За проект от общ интерес, попадащ в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б) и г) и точка 2, параграф 1 се прилага само ако най-малко един организатор на проект поиска от съответните национални органи да приложат този член за всички части на разходите по проекта. За проект от общ интерес, попадащ в категориите, определени в приложение II, точка 2, параграф 1 се прилага само ако вече е извършена оценка на търсенето на пазара и тя показва, че не се очаква ефективно направените инвестиционни разходи да бъдат покрити от тарифите.

В случаите, когато един проект има няколко организатори на проекти, съответните национални регулаторни органи изискват всички организатори на проекти незабавно да подадат заедно инвестиционното искане в съответствие с параграф 3.

3. В случай на проект от общ интерес, за който се прилага параграф 1, организаторите редовно информират всички заинтересовани национални регулаторни органи най-малко веднъж годишно и до пускането в експлоатация на проекта относно напредъка на проекта и определянето на съответните разходи и въздействия.

Веднага след като такъв проект достигне достатъчна степен на зрялост, организаторите на проекта, след консултации с ОПС от държавите-членки, на които проектът осигурява значително положително нетно въздействие, подават инвестиционно искане. Това инвестиционно искане включва искане за трансгранично разпределение на разходите и се изпраща на всички заинтересовани национални регулаторни органи, съпроводено от следната документация:

- а) анализ на разходите и ползите за конкретния проект, съставен въз основа на методиката, изготвена съгласно член 11, и отчитащ ползите извън границите на съответната държава-членка;
- б) бизнес план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта, включващ избрания вариант за финансиране, и в случай на проект от общ интерес, попадащ в категориите от приложение II, точка 2, резултатите от изпробване на реакцията на пазара; и
- в) ако организаторите на проекта се споразумеят, обосновано предложение за трансгранично разпределение на разходите.

Ако даден проект се организира от няколко на брой организатори на проекти, те подават своето инвестиционно искане съвместно.

За проектите, включени в първия списък на проекти в Съюза, организаторите на проекти подават своите инвестиционни искания до 31 октомври 2013 г.

При получаване на инвестиционно искане националните регулаторни органи незабавно изпращат до Агенцията негово копие за сведение.

Националните регулаторни органи и Агенцията спазват поверителност по отношение на информацията, която е чувствителна от търговска гледна точка.

4. В рамките на шест месеца от датата, на която последното инвестиционно искане е получено от съответния национален регулаторен орган, националните регулаторни органи, след като проведат консултация със съответните организатори на проекти, вземат координирани решения относно разпределянето на инвестиционните разходи за проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите. Националните регулаторни органи могат да решат да разпределят само част от разходите или могат да решат да разпределят разходи за пакет от няколко проекта от общ интерес.

При разпределянето на разходите националните регулаторни органи вземат предвид действителните или прогнозните:

— такси за претоварване или други такси;

— приходи, произхождащи от компенсаторния механизъм между операторите на преносни системи, създаден съгласно член 13 от Регламент (ЕО) № 714/2009.

В решението за трансгранично разпределение на разходите се вземат предвид икономическите, социалните и екологичните цени и ползи от проектите в обхванатите държави-членки и възможната нужда от финансова помощ.

При вземането на решение за трансгранично разпределение на разходите съответните национални регулаторни органи, след консултации със заинтересованите ОПС, се стремят към взаимно споразумение въз основа, но не изключително, на информацията, посочена в параграф 3, букви а) и б).

Ако проект от общ интерес смекчава странични отрицателни въздействия, като например кръгови потоци, и такъв проект от общ интерес се изпълнява в държавата-членка на произход на

негативното отрицателно въздействие, това смекчаване не се счита за трансгранично полза и поради това не служи за основа на разпределяне на разходите за ОПС от държавите-членки, засегнати от тези странични отрицателни въздействия.

5. При определянето или одобряването на тарифи съгласно член 37, параграф 1, буква а) от Директива 2009/72/ЕО и член 41, параграф 1, буква а) от Директива 2009/73/ЕО, националните регулаторни органи, въз основа на трансграничното разпределение на разходите, посочено в параграф 4 от настоящия член, вземат под внимание действителните разходи, поемани от ОПС или от друг организатор на проект, произтичащи от инвестициите, доколкото тези разходи съответстват на разходите, които би имал един ефективно работещ оператор с подобна структура.

Регулаторните органи незабавно уведомят Агенцията за разпределянето на разходите, като приложат към уведомлението цялата информация във връзка с решението. По-специално в информацията се описват подробно основанията, послужили за база за разпределяне на разходите между държавите-членки, като например следните:

- а) оценка на установените въздействия, включително по отношение на мрежовите тарифи, за всяка от обхванатите държави-членки;
- б) оценка на бизнес плана по параграф 3, буква б);
- в) странични ползи за региона или целия Съюз, които проектът ще породи;
- г) резултата от консултацията със съответните организатори на проекти.

Решението за разпределение на разходите се публикува.

6. Ако съответните национални регулаторни органи не успеят да постигнат съгласие относно инвестиционното искане в рамките на шест месеца от датата на получаване на искането от последния съответен национален регулаторен орган, те незабавно информират Агенцията.

В такъв случай или ако бъде подадено съвместно искане от съответните национални регулаторни органи, решението по инвестиционното искане, включително относно трансграничното разпределение на разходите по параграф 3, както и относно начина на отразяване на инвестиционните разходи в тарифите, се взема от Агенцията в рамките на три месеца от датата, на която въпросът е повдигнат пред Агенцията.

Преди да вземе такова решение, Агенцията се консултира със съответните регулаторни органи и с организаторите на проектите. Посоченият във втората алинея тримесечен срок може да бъде удължен с допълнителен период от два месеца, в случай че Агенцията потърси допълнителна информация. Този допълнителен срок започва да тече от деня след получаването на пълната информация.

Решението за разпределение на разходите се публикува. Прилагат се членове 19 и 20 от Регламент (ЕО) № 713/2009.

7. Агенцията незабавно изпраща на Комисията копия на всички решения за разпределение на разходите, съпроводени от цялата съответна информация по отношение на всяко решение относно разпределението на разходите. Тази информация може да бъде представена в обобщен вид. Комисията спазва поверителност относно информацията, чувствителна от търговска гледна точка.

8. Това решение за разпределение на разходите не препятства прилагането от страна на ОПС и одобряването от страна на националните регулаторни органи на такси за достъп до мрежите съгласно член 32 от Директива 2009/72/ЕО и Директива 2009/73/ЕО, член 14 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и член 13 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

9. Настоящият член не се прилага за проекти от общ интерес, които са получили:

- а) освобождаване от разпоредбите на членове 32, 33, 34, член 41, параграфи 6, 8 и 10 от Директива 2009/73/ЕО съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО;
- б) освобождаване от разпоредбите на член 16, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 714/2009 или освобождаване от разпоредбите на член 32 и член 37, параграфи 6 и 10 от Директива 2009/72/ЕО съгласно член 17 от Регламент (ЕО) № 714/2009;
- в) освобождаване по силата на член 22 от Директива 2003/55/ЕО⁽¹⁾; или
- г) освобождаване по силата на член 7 от Регламент (ЕО) № 1228/2003⁽²⁾.

Член 13

Стимули

1. В случаите, при които даден организатор на проект поема по-големи рискове при разработването, изграждането, експлоатацията или ремонтната дейност в рамките на проект от общ интерес, попадащ в категориите от приложение II, точка 1, букви

⁽¹⁾ Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ (ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 57).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1228/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия (ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 1).

а), б) и г) и точка 2, в сравнение с нормално поеманите рискове при подобни инфраструктурни проекти, държавите-членки и националните регулаторни органи осигуряват предоставянето на подходящи стимули за такъв проект в съответствие с член 37, параграф 8 от Директива 2009/72/ЕО, член 41, параграф 8 от Директива 2009/73/ЕО, член 14 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и член 13 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

Първа алинея не се прилага, в случай че проектът от общ интерес е получил:

- а) освобождаване от разпоредбите на членове 32, 33, 34 и член 41, параграфи 6, 8 и 10 от Директива 2009/73/ЕО съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО; или
- б) освобождаване от разпоредбите на член 16, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 714/2009 или освобождаване от разпоредбите на член 32 и член 37, параграфи 6 и 10 от Директива 2009/72/ЕО съгласно член 17 от Регламент (ЕО) № 714/2009; или
- в) освобождаване по силата на член 22 от Директива 2003/55/ЕО; или
- г) освобождаване по силата на член 7 от Регламент (ЕО) № 1228/2003.

2. В решението на националните регулаторни органи за предоставяне на стимулите, посочени в параграф 1 се вземат предвид резултатите от анализа на разходите и ползите на база на методиката, изготвена съгласно член 11, и по-специално на породените от проекта странични ползи за региона или за Съюза като цяло. Националните регулаторни органи анализират също и специфичните рискове, поемани от организаторите на проекта, взетите мерки за намаляване на риска и основанията за този рисков профил от гледна точка на нетното положително въздействие на проекта, сравнено с въздействието на по-нискорискова алтернатива. Отговарящите на условията за подобно стимулиране рискове включват по-специално рисковете при използване на нови преносни технологии, както на сушата, така и в морето, рисковете във връзка с недостатъчна възвръщаемост на разходите и рисковете при проектното разработване.

3. Предоставяните с решението стимули са съобразени със специфичната природа на поетия риск и могат да включват наред с другото:

- а) правила за инвестиции с предвидено увеличено натоварване в бъдещи периоди; или
- б) правила за признаване на ефективно направените разходи преди пускането на проекта в експлоатация; или

в) правила за осигуряване на допълнителна възвръщаемост на капиталовложенията по проекта; или

г) всякаква друга мярка, която бъде сметена за необходима и уместна.

4. В срок до 31 юли 2013 г. всеки национален регулаторен орган изпраща на Агенцията своята методика и критериите, използвани за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електроенергия и газ, както и на поеманите във връзка с тях увеличени рискове, когато са налични.

5. До 31 декември 2013 г., като се взема предвид информацията, получена съгласно параграф 4 от настоящия член, Агенцията спомога за споделянето на добри практики и прави препоръки съгласно член 7, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 713/2009 по отношение на:

а) стимулите по параграф 1 въз основа на ориентировъчни показатели за най-добра практика от страна на националните регулаторни органи;

б) обща методика за оценка на поети увеличени рискове при инвестиции в инфраструктурни проекти за пренос на електроенергия и газ.

6. В срок до 31 март 2014 г. всеки национален регулаторен орган публикува своята методика и критериите, използвани за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електроенергия и газ, както и на поеманите във връзка с тях увеличени рискове.

7. В случай че мерките, посочени в параграфи 5 и 6, не са достатъчни за гарантиране на навременно изпълнение на проектите от общ интерес, Комисията може да публикува указания относно стимулите по настоящия член.

ПЛАВА V

ФИНАНСИРАНЕ

Член 14

Проекти, отговарящи на изискванията за финансова помощ от Съюза

1. Проектите от общ интерес, попадащи в категориите от приложение II, точки 1, 2 и 4, отговарят на изискванията за финансово подпомагане от Съюза под формата на безвъзмездна помощ за проучвания и на финансови инструменти.

2. Проектите от общ интерес, попадащи в категориите от приложение II, точка 1, букви а)–г) и точка 2, с изключение на проектите за помпено-акумулиращи водноелектрически централи, отговарят на изискванията за финансово подпомагане от Съюза под формата на безвъзмездна помощ за строително-монтажни работи, при условие че съответстват на следните критерии:

а) анализът на разходите и ползите на конкретния проект съгласно член 12, параграф 3, буква а) показва наличието на съществени странични ползи във връзка със сигурността на енергийните доставки, солидарността или новаторството;

б) за проекта има издадено решение за трансгранично разпределение на разходите съгласно член 12; или за проектите от общ интерес, които попадат в категорията, установена в приложение II, точка 1, буква в) и които поради това не получават решение за трансгранично разпределение на разходите, проектът има за цел трансгранично предоставяне на услуги, въвеждане на технологична иновация и гарантиране на сигурността на експлоатацията на трансграничната мрежа;

в) проектът не е стопански жизнеспособен — съгласно неговия бизнес план и други оценки, изготвени по-специално от потенциални инвеститори или кредитори или от национален регулаторен орган. При оценката на стопанската жизнеспособност на проекта се взема предвид и решението за стимулите и неговата обосновка по член 13, параграф 2.

3. Проектите от общ интерес, осъществявани съгласно процедурата, посочена в член 5, параграф 7, буква г), също така могат да получават финансово подпомагане от Съюза под формата на безвъзмездни помощи за строително-монтажни работи, ако изпълняват критериите, определени в параграф 2 от настоящия член.

4. Проектите от общ интерес, попадащи в категориите от приложение II, точка 1, буква д) и точка 4 отговарят също и на условията за финансово подпомагане от Съюза под формата на безвъзмездна помощ за строително-монтажни работи, ако съответните организатори на проекта могат ясно да покажат наличието на значителни странични ползи от тези проекти и липсата на стопанска жизнеспособност съгласно бизнес плана или друга извършена оценка, по-специално от възможни инвеститори или кредитори, или ако е приложимо, от национален регулаторен орган.

Член 15

Насоки за критериите за предоставяне на финансово подпомагане от Съюза

Специфичните критерии, определени в член 4, параграф 2, и параметрите, определени в член 4, параграф 4, изпълняват също така ролята на цели за установяването на критерии за предоставянето на финансово подпомагане от Съюза в съответния регламент за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

Член 16

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при условията, предвидени в настоящия член.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3, се предоставя на Комисията за период от четири години, считано от 15 май 2013 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди края на този период. Делегирането на правомощия се продължава с мълчаливо съгласие за периоди с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки период.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощията, посочено в същото решение. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на вече действащите делегирани актове.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за това едновременно Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след уведомяването на Европейския парламент и Съвета за акта или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 17

Доклади и оценка

Комисията публикува не по-късно от 2017 г. доклад за изпълнението на проектите от общ интерес и го представя на Европейския парламент и Съвета. Този доклад съдържа оценка на:

- а) постигнатия напредък при планирането, разработването, изграждането и пускането в експлоатация на проекти от общ интерес, избрани съгласно член 3, и в съответните случаи – закъсненията в изпълнението на проектите и други срещнати затруднения;
 - б) финансовите средства, ангажирани и вложени от Съюза по проекти от общ интерес, в съпоставка с общата стойност на финансираните проекти от общ интерес;
 - в) изменението на степента на свързаност между държавите-членки в областта на електроенергетиката и газовия сектор, съответстващите изменения в енергийните цени, както и броя на случаите на аварии в мрежовите системи, техните причини и съответната цена за икономиката;
- г) по отношение на издаването на разрешения и участието на обществеността:
 - i) средната и максималната обща продължителност на процесите на издаване на разрешения за проекти от общ интерес, включително продължителността на всяка стъпка от процедурата преди подаване на заявка, в съпоставка с предвидения времеви график за основните възлови моменти, посочени в член 10, параграф 4;
 - ii) степента на противопоставяне срещу проектите от общ интерес (по-специално броя на писмени възражения при процесите на обществено обсъждане и броя на съдебните производства);
 - iii) преглед на най-добрите и иновативни практики по отношение на участието на заинтересованите страни и смекчаването на въздействието върху околната среда по време на процеса на издаване на разрешения и осъществяване на проектите;
 - iv) ефективността на схемите, предвидени в член 8, параграф 3, по отношение на съответствието със сроковете, определени съгласно член 10;
 - д) регулирането и по-специално:
 - i) броя на проектите от общ интерес, за които има издадени разрешения за трансгранично разпределение на разходите по член 12;
 - ii) броя и вида на проектите от общ интерес, на които са предоставени специфични стимули по член 13;
 - е) ефективността на настоящия регламент за приноса към целите за интеграцията на пазара до 2014 и 2015 г., за свързаните с климата и енергетиката цели до 2020 г. и в по-дългосрочна перспектива — за прехода към нисковъглеродна икономика до 2050 г.

Член 18

Информация и публичност

В срок от шест месеца след датата на приемане на първия списък на Съюза Комисията създава информационна платформа за прозрачност на инфраструктурата, която да е лесно достъпна за широката общественост, включително чрез интернет. В тази платформа се съдържа следната информация:

- а) обща актуализирана информация, включително географски данни, за всеки проект от общ интерес;
- б) плана за изпълнение на всеки проект от общ интерес, както е определено в член 5, параграф 1;

в) основните резултати от анализа на разходите и ползите, направен въз основа на изготвената съгласно член 11 методика за съответните проекти от общ интерес, но без да е включена чувствителна от търговска гледна точка информация;

г) списъка на Съюза;

д) финансовите средства, предвидени и вложени от Съюза за всеки проект от общ интерес.

Член 19

Преходни разпоредби

Настоящият регламент не се отнася за отпускането, продължаването или изменението на финансовата помощ, предоставяна от Комисията въз основа на покани за предложения за проекти, отправени съгласно Регламент (ЕО) № 680/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 г. за установяване на общи правила за отпускане на финансова помощ от Общността в областта на трансевропейските транспортни и енергийни мрежи⁽¹⁾, отнасящи се за проекти, включени в приложения I и III към Решение № 1364/2006/ЕО или с оглед на целите, основаващи се на съответните категории разходи за трансевропейски електропреносни мрежи (TEN-E), както това е определено в Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд⁽²⁾.

Разпоредбите на глава III не се прилагат за проекти от общ интерес, които са в процес на предоставяне на разрешение и за които организаторът на проекта е внесъл документацията за заявка преди 16 ноември 2013 г.

Член 20

Изменения на Регламент (ЕО) № 713/2009

В Регламент (ЕО) № 713/2009 член 22, параграф 1 се заменя със следното:

„1. На Агенцията се заплащат такси за искане на решение за освобождаване в съответствие с член 9, параграф 1 и за решения относно трансгранично разпределяне на разходите, предоставяни от Агенцията съгласно член 12 от Регламент (ЕО) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (*).

(*) ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39.“

(¹) ОВ L 162, 22.6.2007 г., стр. 1.

(²) ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.

Член 21

Изменения на Регламент (ЕО) № 714/2009

Регламент (ЕО) № 714/2009 се изменя, както следва:

1) Член 8 се изменя, както следва:

а) в параграф 3 буква а) се заменя със следното:

„а) инструменти за съвместна експлоатация на мрежата с оглед осигуряване на координация при експлоатация на мрежата в нормални и извънредни условия, включително обща скала за класификация на аварияте и планове за научноизследователска дейност. Тези инструменти наред с другото посочват конкретно:

i) информацията, включително подходяща информация един ден предварително, в рамките на деня и в реално време, която да е полезна за подобряване на оперативното координиране, както и оптимална честота за събиране и споделяне на тази информация;

ii) технологичната платформа за обмен на информация в реално време и където е подходящо, технологичните платформи за събирането, обработката и предаването на другата информация, посочена в подточка i), както и за прилагане на процедурите, с които би могло да се засили оперативното координиране между операторите на преносни системи с оглед тази координация да обхване целия Съюз;

iii) начина, по който операторите на преносни системи предоставят оперативната информация на останалите оператори на преносни системи или на всяка структура, която е надлежно упълномощена да ги подпомага за постигане на оперативно координиране, и на Агенцията; и

iv) тези операторите на преносни системи определят звено за контакт, което да отговаря на запитванията относно такава информация от други оператори на преносни системи или от всяка структура, която е надлежно упълномощена съгласно посоченото в подточка iii), или от Агенцията.

ЕМОПС за електроенергия изпраща приетите спецификации относно горепосочените подточки i)–iv) на Агенцията и на Комисията до 16 май 2015 г.

В срок от 12 месеца от приемането на спецификациите Агенцията издава становище, в което оценява дали те допринасят достатъчно за насърчаването на трансграничната търговия и за гарантирането на оптималното управление, координираната експлоатация, ефективното използване и стабилното техническо развитие на европейската мрежа за пренос на електроенергия.“;

б) параграф 10, буква а) се заменя със следното:

„а) се основава на националните инвестиционни планове, като се вземат предвид регионалните инвестиционни планове, посочени в член 12, параграф 1, и ако е целесъобразно, съюзните аспекти на планирането на мрежите съгласно определеното в Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (*); той се подлага на анализ на разходите и ползите, като се използва методологията, установена съгласно определеното в член 11 от този регламент;

(*) ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39.“

2) Член 11 се заменя със следното:

„Член 11

Разходи

Разходите, свързани с дейностите на ЕМОПС за електроенергия, посочени в членове 4—12 от настоящия регламент и в член 11 от Регламент (ЕО) № 347/2013 се поемат от операторите на преносни системи и се вземат предвид при изчисляване на тарифите. Регулаторните органи одобряват тези разходи единствено ако те са обосновани и пропорционални.“

3) В член 18 се вмъква следният параграф:

„4а. Комисията може да приеме насоки относно прилагането на оперативната координация между операторите на преносни системи на равнището на Съюза. Тези насоки са съгласувани с посочените в член 6 от настоящия регламент мрежови кодекси и се основават на тях, както и на приетите спецификации и становището на Агенцията, посочени в член 8, параграф 3, буква а) от настоящия регламент. При приемането на тези насоки Комисията взема предвид различните оперативни изисквания на регионално и национално равнище.

Тези насоки се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 23, параграф 3.“

4) В член 23 се вмъква следният параграф:

„3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (*).

(*) ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.“

Член 22

Изменения на Регламент (ЕО) № 715/2009

Регламент (ЕО) № 715/2009 се изменя, както следва:

1) В член 8, параграф 10 буква а) се заменя със следното:

„а) се основава на националните инвестиционни планове, като се вземат предвид регионалните инвестиционни планове, посочени в член 12, параграф 1, и ако е целесъобразно, съюзните аспекти на планирането на мрежите съгласно определеното в Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (*); той се подлага на анализ на разходите и ползите, като се използва методологията, установена съгласно определеното в член 11 от посочения регламент.

(*) ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39.“

2) Член 11 се заменя със следното:

„Член 11

Разходи

Разходите, свързани с дейностите на ЕМОПС за електроенергия, посочени в членове 4—12 от настоящия регламент и в член 11 от Регламент (ЕС) № 347/2013 се поемат от операторите на преносни системи и се вземат предвид при изчисляване на тарифите. Регулаторните органи одобряват тези разходи единствено ако те са обосновани и пропорционални.“

Член 23

Отмяна

Решение № 1364/2006/ЕО се отменя, считано от 1 януари 2014 г. Настоящият регламент не води до възникването на никакви права за проекти по приложения I и III към Решение № 1364/2006/ЕО.

*Член 24***Влизане в сила**

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 юни 2013 г. с изключение на членове 14 и 15, които се прилагат от датата на прилагане на съответния регламент за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 17 април 2013 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
L. CREIGHTON

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРИОРИТЕТНИ КОРИДОРИ И ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ НА ЕНЕРГИЙНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Настоящият регламент се прилага за следните приоритетните коридори и тематични области на трансевропейската енергийна инфраструктура:

1. ПРИОРИТЕТНИ ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИ КОРИДОРИ

- 1) Морска електроенергийна мрежа в северните морета (NSOG): развитие на интегрирана морска електроенергийна мрежа и свързаните с нея междусистемни връзки в Северно море, Ирландско море, Ламанша, Балтийско море и съседните води, предназначена за пренос на електроенергия от инсталации на база възобновяеми енергийни източници, разположени в морето, до центрове за потребление и съхранение, както и за увеличаване на трансграничния обмен на електроенергия.

Обхванати държави-членки: Белгия, Германия, Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Обединеното кралство, Франция и Швеция.

- 2) Връзки север—юг между електроенергийните мрежи в Западна Европа (NSI West Electricity): връзки между държавите-членки от региона и със средиземноморския район, включително Иберийския полуостров, по-специално за интегриране на електроенергия от възобновяеми енергийни източници и за укрепване на вътрешните електроенергийни инфраструктури, за да се засили пазарната интеграция на региона.

Обхванати държави-членки: Австрия, Белгия, Германия, Ирландия, Испания, Италия, Люксембург, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Португалия, Франция.

- 3) Връзки север—юг между електроенергийните мрежи в Централна източна и Югоизточна Европа (NSI East Electricity): връзки и вътрешни линии по направленията север-юг и изток-запад за доизграждане на вътрешния пазар и интегриране на електропроизводството от възобновяеми енергийни източници.

Обхванати държави-членки: Австрия, България, Германия, Гърция, Италия, Кипър, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Хърватия ⁽¹⁾, Чешката република.

- 4) План за взаимосвързване на Балтийския енергиен пазар в областта на енергетиката („BEMIP в областта на енергетиката“): връзки между държавите-членки в района на Балтийско море и съответно укрепване на вътрешните електроенергийни инфраструктури, за да се сложи край на изолацията на балтийските държави и за да се насърчи пазарното интегриране, наред с другото чрез усилия за интегриране на енергия от възобновяеми енергийни източници в региона.

Обхванати държави-членки: Германия, Дания, Естония, Латвия, Литва, Полша, Финландия, Швеция.

2. ПРИОРИТЕТНИ ГАЗОПРЕНОСНИ КОРИДОРИ

- 5) Връзки север—юг между газопреносните мрежи в Западна Европа (NSI West Gas): газова инфраструктура за транспортиране на газ от север на юг в Западна Европа за допълнителна диверсификация на пътищата за доставка и за увеличаване на способността за краткосрочно подаване на газ.

Обхванати държави-членки: Белгия, Германия, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Люксембург, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Португалия, Франция.

- 6) Връзки север—юг между газопреносните мрежи в Централна източна и Югоизточна Европа (NSI East Gas): газова инфраструктура за регионални връзки между и в рамките на района на Балтийско море, Адриатическо и Егейско море, източния средиземноморски басейн и Черно море, по-специално за повишаване на диверсификацията и сигурността на доставките на газ.

Обхванати държави-членки: Австрия, България, Германия, Гърция ⁽¹⁾, Италия, Кипър, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Хърватия, Чешката република.

- 7) Южен газов коридор (SGC): инфраструктура за транспортиране на газ от Каспийския басейн, Централна Азия, Близкия изток и източния средиземноморски басейн до Съюза за повишаване на диверсификацията на доставките на газ.

⁽¹⁾ При условие на присъединяване на Хърватия и считано от датата на това присъединяване.

Обхванати държави-членки: Австрия, България, Германия, Гърция, Италия, Кипър, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Франция, Хърватия ⁽¹⁾, Чешката република.

- 8) План за връзки между газопреносните мрежи на Балтийския енергиен пазар (BEMIP Gas): газова инфраструктура за премахване на изолацията на трите балтийски държави и Финландия, както и на тяхната зависимост от единствен доставчик, за съответно укрепване на вътрешните електроенергийни инфраструктури и за увеличаване на диверсификацията и сигурността на доставките в района на Балтийско море.

Обхванати държави-членки: Германия, Дания, Естония, Латвия, Литва, Полша, Финландия, Швеция.

3. ПРИОРИТЕТЕН НЕФТЕН КОРИДОР

- 9) Връзки за доставка на нефт в Централна източна Европа (OSC): оперативна съвместимост на нефтопроводната мрежа в Централна източна Европа за повишаване сигурността на доставките и намаляване на рисковете за околната среда.

Обхванати държави-членки: Австрия, Германия, Полша, Словакия, Унгария, Хърватия ⁽¹⁾, Чешка република.

4. ПРИОРИТЕТНИ ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

- 10) Внедряване на интелигентни електроенергийни мрежи: възприемане на технологии за интелигентни електроенергийни мрежи в целия Съюз с цел ефективно интегриране на поведението и действията на всички потребители, свързани към електроснабдителната мрежа, по-специално за генериране на големи количества електроенергия от възобновяеми източници или децентрализирани енергийни източници и реакция в електропотреблението на консуматорите.

Обхванати държави-членки: всички.

- 11) Магистрални електропроводи: изграждане до 2020 г. на първоначални магистрални електропроводи, с оглед на последващо изграждане на система от магистрални електропроводи в целия Съюз, която е в състояние:

- а) да поеме постоянно нарастващо производство на допълнителна вятърна електроенергия във и край Северно и Балтийско море и увеличаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници в Източна и Южна Европа и Северна Африка;
- б) да свърже тези нови центрове на производство с основните мощности за акумулиране на енергия в северните страни и Алпите и с големи центрове на електропотребление в Централна Европа; както и
- в) да се справи с все по-разнообразното и децентрализирано търсене и все по-гъвкавото предлагане на електроенергия.

Обхванати държави-членки: всички.

- 12) Трансгранична мрежа за въглероден двуокис: разработване на инфраструктура за транспортиране на въглероден двуокис между държавите-членки и със съседни трети страни с оглед на внедряването на улавянето и съхраняването на въглероден двуокис.

Обхванати държави-членки: всички.

⁽¹⁾ При условие на присъединяване на Хърватия и считано от датата на това присъединяване.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

КАТЕГОРИИ ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА

Категориите на енергийната инфраструктура, които се разработват за осъществяване на приоритетите за енергийната инфраструктура, изброени в приложение I, са следните:

- 1) относно електроенергията:
 - а) въздушни електропроводи за високо напрежение, ако са проектирани за напрежение 220 kV или по-високо и подземни и подводни кабели, ако са проектирани за напрежение 150 kV или по-високо;
 - б) в частност относно магистралните електропроводи — всякакво физическо оборудване, предназначено да позволява пренос на електроенергия при високи и свръхвисоки напрежения с оглед на подаване на големи количества генерирана или акумулирана в една или няколко държави-членки или трети държави електроенергия към големи консуматори на електроенергия в една или няколко други държави-членки;
 - в) съоръжения за съхранение на електроенергия, използвани за натрупване на електроенергия за постоянно или временно в надземна или подземна инфраструктура или геоложки обекти, при условие, че те са директно свързани към електропроводи за високо напрежение, проектирани за напрежение 110 kV или по-високо;
 - г) всякакво оборудване или инсталация, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, определени в букви от а) до в), включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции;
 - д) всякакво оборудване или инсталация, както за напрежения на пренос, така и за средно напрежение (разпределение), чиято цел е двупосочна цифрова комуникация, реалновременна или близка до реалновременната, интерактивно и интелигентно следене и управление на производството на електроенергия, преноса, разпределението и потреблението в рамките на дадена електроенергийна мрежа с оглед на разработването на мрежа, ефективно интегрираща поведението и действията на всички свързани с нея мрежови потребители — производители, консуматори на енергия и тези, които са и двете — за да се гарантира икономически ефективна, устойчиво развита електроенергийна система с ниски загуби и високо качество и сигурност на електрооснабвяването и безопасността;
- 2) относно газа:
 - а) преносни газопроводи за транспортиране на природен газ и биогаз, които са част от мрежа, съставена предимно от газопроводи с високо налягане, с изключение на газопроводите с високо налягане, използвани за разпределение в предходна част от мрежата или за местно разпределение на природен газ;
 - б) подземни хранилища, свързани с горепосочените газопроводи с високо налягане;
 - в) съоръжения за приемане, съхраняване и регазификация или понижаване на налягането на втечен природен газ (ВПП) или състен природен газ (СПГ);
 - г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системата или за осигуряване на възможност за реверсивно подаване на газ, включително компресорни станции;
- 3) относно нефта:
 - а) нефтопроводи, използвани за транспортиране на суров нефт;
 - б) помпени станции и нефтохранилища, необходими за експлоатацията на нефтопроводи за суров нефт;
 - в) всички съоръжения или инсталации, които са от основно значение за правилната работа на системата, включително системите за защита, следене и управление, както и съоръженията за реверсивно подаване;
- 4) относно въглеродния двуокис:
 - а) специално предвидени за целта газопроводи, различни от тези на сборната газопроводна мрежа, използвани за транспортиране на въглероден двуокис, получен вследствие на човешки дейности, от повече от един източник, т.е. промишлени инсталации (включително електроцентрали), които генерират въглероден двуокис чрез изгаряне или други химични реакции, включващи изкопаеми и неизкопаеми въглеродсъдържащи съединения, с цел постоянно геоложко съхраняване на въглероден двуокис в съответствие с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
 - б) съоръжения за втечняване и междинно съхраняване на въглероден двуокис с оглед на последващото му транспортиране. Това не включва инфраструктура в рамките на геоложка формация, използвана за постоянно геоложко съхраняване на въглероден двуокис съгласно Директива 2009/31/ЕО и съответните наземни съоръжения и съоръжения за инжектиране.
 - в) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на въпросната система, включително системи за защита, следене и управление.

⁽¹⁾ ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

РЕГИОНАЛНИ СПИСЪЦИ НА ПРОЕКТИ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС

1. ПРАВИЛА ЗА ГРУПИ

- 1) За електроенергийните проекти, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, всяка група се състои от представители на държавите-членки, националните регулаторни органи и ОПС, както и Комисията, Агенцията и ЕМОПС за електроенергия.

За проектите в газовия сектор, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 2, всяка група се състои от представители на държавите-членки, националните регулаторни органи и ОПС, както и Комисията, Агенцията и ЕМОПС за газ.

За проектите за транспортиране на нефт и въглероден двуокис, които попадат в категориите, посочени в приложение II, точки 3 и 4, всяка група се състои от представители на държавите-членки, организаторите на проекта, имащи отношение към съответните приоритети, посочени в приложение I, и Комисията.

- 2) Органите за вземане на решения на групите може да се сливат. Всички групи или органи за вземане на решения се срещат, когато е необходимо, за да разискват въпроси, отнасящи се до всички групи; такива въпроси може да са свързани с междурегионалната последователност или с броя предложени проекти, включени в проектите на регионалните списъци, при които съществува опасност да се превърнат в неуправляеми.
- 3) Всяка група организира своята работа в съответствие с регионалните усилия за сътрудничество съгласно член 6 от Директива 2009/72/ЕО, член 7 от Директива 2009/73/ЕО, член 12 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и член 12 от Регламент (ЕО) № 715/2009 и други съществуващи структури за регионално сътрудничество.
- 4) Всяка група поканва, според целесъобразността с оглед изпълнението на съответния приоритет, определен в приложение I, организатори на проект, потенциално отговарящ на изискванията за подбор като проект от общ интерес, както и представители на националните администрации, на регулаторните органи, и ОПС от държави кандидатки за членство в Съюза и потенциални държави кандидатки, държавите — членки на Европейското икономическо пространство и на Европейската асоциация за свободна търговия, представители на институциите и органите на Енергийната общност, държавите, обхванати от Европейската политика за съседство, както и държави, с които Съюзът е установил конкретно сътрудничеството в областта на енергетиката. Решението за отправяне на покана към представители на трети държави се основава на консенсус.
- 5) Всяка група провежда консултации с организациите, представляващи съответните заинтересовани страни, и ако бъде счтено за целесъобразно — директно със заинтересованите страни, включително с производители, оператори на разпределителни системи, доставчици, потребители и организации за опазване на околната среда. Групата може да организира изслушвания или консултации, когато това е необходимо за изпълнението на нейните задачи.
- 6) Вътрешните правила, актуализираният списък на членуващите организации, редовно актуализираната информация за напредъка на работата, дневният ред на заседанията, както и окончателните заключения и решения на всяка група се публикуват от Комисията на информационната платформа, посочена в член 18.
- 7) Комисията, Агенцията и групите се стремят към съгласуваност между различните групи. За тази цел Комисията и Агенцията осигуряват, когато е целесъобразно, обмен на информация относно всички дейности, представляващи междурегионален интерес сред съответните групи.

Участието на националните регулаторни органи и Агенцията в групите не застрашава изпълнението на техните цели и задължения съгласно настоящия регламент или съгласно членове 36 и 37 от Директива 2009/72/ЕО и членове 40 и 41 от Директива 2009/73/ЕО или съгласно Регламент (ЕО) № 713/2009.

2. ПРОЦЕС ЗА СЪСТАВЯНЕ НА РЕГИОНАЛНИ СПИСЪЦИ

- 1) Организатори на проекти, потенциално отговарящи на изискванията за подбор като проекти от общ интерес, за които целта е да придобият статут на проекти от общ интерес, подават заявление за избиране като проект от общ интерес до групата, което съдържа:
 - оценка на своите проекти по отношение на приноса за осъществяването на приоритетите, определени в приложение I,
 - анализ на изпълнението на съответните критерии, дефинирани в член 4,
 - за проекти, постигнали достатъчна степен на зрелост, анализ на разходите и ползите, изготвен конкретно за дадения проект в съответствие с членове 21 и 22 и основаващ се на методиките, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съгласно член 11, и
 - всяка друга информация, имаща отношение към оценката на проекта.
 - 2) Всички получатели са длъжни да спазват поверителност на чувствителната от търговска гледна точка информация.
 - 3) След приемането на първия списък на Съюза за всички следващи приети списъци на Съюза, предложените проекти за пренос и съхранение на електроенергия, които попадат в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б) и г), са част от най-новия наличен десетгодишен план за развитие на електроенергетиката, разработен от ЕМОПС за електроенергия съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 714/2009.
 - 4) След приемането на първия списък на Съюза за всички следващи приети списъци на Съюза, предложените проекти за пренос и съхранение на електроенергия, които попадат в категориите, определени в приложение II, точка 2, са част от най-новия наличен десетгодишен план за развитие на електроенергетиката, разработен от ЕМОПС за електроенергия съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 715/2009.
 - 5) Предложенията за проекти, внесени за включване в първия списък на Съюза, които не са били оценени предварително в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 714/2009, се оценяват на равнището на Съюза както следва:
 - за проекти, попадащи в приложение II, точка 1, букви а), б) и г) от ЕМОПС за електроенергия, в съответствие с методиката, прилагана в последния десетгодишен план за развитие на мрежата,
 - за проекти, попадащи в приложение II, точка 2, от ЕМОПС за газ или от трета страна, последователно въз основа на обективна методика.
- До 16 януари 2014 г. Комисията публикува указания относно критериите, които да се прилагат от ЕМОПС за електричество и ЕМОПС за газ при разработването на съответните десетгодишни планове за развитие на мрежата в съответствие с подточки 3 и 4 с цел осигуряване на равно третиране и прозрачност на процеса.
- 6) Предложените проекти за транспортиране на въглероден двуокис, които попадат в категорията, определена в приложение II, точка 4, се представят като част от план, разработен от поне две държави-членки, за развитие на трансгранична инфраструктура за транспортиране и съхраняване на въглероден двуокис, който план се представя на Комисията от заинтересованите държави-членки или от организациите, определени от тези държави-членки.
 - 7) За проектите, които попадат в категориите, определени в приложение II, точки 1 и 2, националните регулаторни органи и ако е необходимо — Агенцията, проверяват, когато е възможно в контекста на регионалното сътрудничество (член 6 от Директива 2009/72/ЕО, член 7 от Директива 2009/73/ЕО), последователното прилагане на критериите/методиката на анализа на разходите и ползите и оценяват трансграничното им значение. Те представят оценката си на групата.

- 8) По отношение на предложени проекти за транспортиране на нефт и въглероден двуокис, попадащи в категориите съгласно приложение II, точки 3 и 4, прилагането на критериите, установени в член 4, се оценява от Комисията. За предложените проекти за въглероден двуокис, попадащи в категорията съгласно приложение II, точка 4, Комисията също така взема под внимание потенциала за бъдещо разширение, при което да се включат допълнителни държави-членки. Комисията представя оценката си на групата.
 - 9) Всяка държава-членка, за чиято територия предложен проект не се отнася, но за която предложеният проект може да има потенциално нетно положително въздействие или потенциален значителен ефект, като например за околната среда или действието на енергийната инфраструктура на територията ѝ, може да представи на групата становището си, в което да определи ясно своя интерес.
 - 10) Органът за вземане на решения на групата разглежда при поискване от страна на държава-членка на групата, представените от държава-членка в съответствие с член 3, параграф 3 обосновани причини, поради които тя не одобрява проект от общ интерес, отнасящ се до нейната територия.
 - 11) Групата се среща, за да разгледа и класира предложените проекти, като взема предвид оценката на регулаторните органи или оценката на Комисията, когато става въпрос за проекти за транспортиране на нефт и въглероден двуокис.
 - 12) Изготвените от групите проекти за регионални списъци, които попадат в категориите, посочени в приложение II, точки 1 и 2, както и всички становища съгласно подточка 9, се предават на Агенцията шест месеца преди датата на приемане на списъка за Съюза. Проектите за регионални списъци и придружаващите ги становища се оценяват от Агенцията в рамките на три месеца от датата на получаването им. Агенцията представя становище относно проектите за регионални списъци, преди всичко относно последователното прилагане на критериите и на анализа на разходите и ползите във всички региони. Становището на Агенцията се приема в съответствие с процедурата, посочена в член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009.
 - 13) В рамките на един месец от датата на получаване на становището на Агенцията, органът за вземане на решения на всяка група приема своя окончателен регионален списък, като спазва разпоредбите, посочени в член 3, параграф 3, като се основава на предложението на групата и взема предвид становището на Агенцията и оценката на националните регулаторни органи, представена в съответствие с подточка 7, или оценката на Комисията, представена в съответствие с подточка 8, когато става въпрос за проекти за транспортиране на нефт и въглероден двуокис. Групата предава окончателните регионални списъци на Комисията, заедно с всички становища съгласно подточка 9.
 - 14) Ако въз основа на получените регионални списъци и след вземане предвид на становището на Агенцията общият брой на предложените проекти от общ интерес превишава броя, който би могъл да бъде управляван, Комисията разглежда възможността, след консултация с всяка една от заинтересованите групи, да не включи в списъка на Съюза проекти, които са класирани с най-нисък приоритет от съответната група в съответствие с класацията, установена съгласно член 4, параграф 4.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРАВИЛА И ПОКАЗАТЕЛИ ВЪВ ВРЪЗКА С КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС

- 1) Проект със значително трансгранично въздействие е проект на територията на държава-членка, който отговаря на следните условия:
- а) за пренос на електроенергия — ако проектът увеличава преносния капацитет на мрежата или наличния капацитет за търговски потоци, на границата на споменатата държава-членка с една или няколко други държави-членки или в която и да е друга важна точка на същия преносен коридор, като по този начин се увеличава трансграничният преносен капацитет на мрежата с поне 500 мегавата в сравнение със ситуацията, при която проектът не бива въведен в експлоатация;
 - б) за съхранение на електроенергия — ако проектът осигурява поне 225 мегавата инсталирана мощност и има капацитет за съхранение, който позволява нетно годишно производство на електроенергия от 250 гигаватчаса/година;
 - в) за пренос на газ — ако проектът касае инвестициите в съоръжения за реверсивно подаване или в изменение на газопреносния капацитет през границата(ите) на съответните държави-членки с поне 10 % в сравнение със ситуацията преди въвеждането на проекта в експлоатация;
 - г) за съхраняване на втечен газ/сгъстен природен газ — ако целта на проекта е пряко или непряко снабдяване на поне две държави-членки или изпълнение на стандарта за инфраструктурата (правило N-1) на регионално равнище, в съответствие с член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 994/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
 - д) за интелигентни електроенергийни мрежи — ако проектът е разработен за оборудване и уредби за високо и средно напрежение, проектирани за напрежение 10 kV или по-високо. Той включва операторите на преносни и разпределителни системи от поне две държави-членки, които обхващат най-малко 50 000 мрежови потребители, генериращи или консумиращи електроенергия, или и двете, при консумация от порядъка на най-малко 300 гигаватчаса/година, от които поне 20 % са с произход от енергия от възобновяеми източници, които имат променлив характер.
- 2) Във връзка с проекти, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а)–г), критериите, изброени в член 4, се оценяват, както следва:
- а) Интеграцията на пазара, конкуренцията и гъвкавостта на системата се оценяват в съответствие с анализа, направен в най-новия наличен в целия Съюз десетгодишен план за развитие на електроенергийната мрежа, по-специално чрез:
 - изчисляване, при трансграничните проекти, на въздействието върху преносния капацитет на мрежата в двете посоки на пренасяне, измерен като мощност (в мегаватове), и техния принос за постигане на минималния капацитет на междусистемните връзки от 10 % инсталирана производствена мощност, или, при проекти със значително трансгранично въздействие, въздействието върху преносния капацитет на мрежата на границите между съответните държави-членки, между съответните държави-членки и трети държави или в рамките на съответните държави-членки, както и въздействието върху балансирането на товарите и енергоподаването и експлоатацията на мрежата в съответните държави-членки,
 - оценка на въздействието, за анализирания район, както е дефиниран в приложение V, точка 10, представена като разходи за генериране и пренос за цялата енергийна система, и изменение и изравняване на пазарните цени, предизвикано от проекта при различни варианти на планиране, по-специално като се вземат предвид промените, предизвикани в подреждането по краткосрочни пределни разходи на централите.
 - б) Преносът на електроенергия от възобновяеми източници към големи центрове на потребление и съхранение се измерва в съответствие с анализа, направен в най-новия наличен десетгодишен план за развитие на електроенергийната мрежа, по-специално чрез:
 - за преноса на електроенергия, чрез оценяване на размера на генериращата мощност на основата на възобновяеми енергийни източници (по видове технологии, в мегавати), които се присъединяват към мрежата и електроенергията им ще може да се пренася благодарение на проекта, сравнен с размера на планираната сумарна генерираща мощност на основата на тези видове възобновяеми енергийни източници в съответната държава-членка през 2020 г. в съответствие с националните планове за действие в областта на енергията от възобновяеми източници, както са определени в член 4 от Директива 2009/28/ЕО,

⁽¹⁾ ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 1.

- за съхранение на електроенергия, чрез сравняване на новия капацитет, осигурен с проекта, със сумарния съществуващ капацитет за същата технология на съхранение в анализирания район, както е дефиниран в приложение V, точка 10.
- в) Сигурността на доставките, оперативната съвместимост и надеждната експлоатация на системата се оценяват в съответствие с анализа, направен в най-новия наличен десетгодишен план за развитие на електроенергийната мрежа, поспециално чрез оценка на въздействието на проекта върху загубата на прогнозни товари в анализирания район, както е дефиниран в приложение V, точка 10, изразявайки оценката като адекватност на генерираните и пренасяните мощности за множество характерни периоди на натоварване, при отчитане на очакваните промени при определени от климата крайни метеорологични явления и тяхното въздействие върху устойчивостта на инфраструктурата. Където е целесъобразно, се оценява въздействието на проекта върху независимия и надежден контрол на работата на системите и услугите.
- 3) Във връзка с проекти, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 2, критериите, изброени в член 4, се оценяват, както следва:
- а) Пазарната интеграция и оперативна съвместимост се измерва чрез изчисляване на допълнителната стойност на проекта за интеграцията на пазарните области и изравняването на цените, за общата гъвкавост на системата, включваща капацитета за реверсивно подаване при различни сценарии.
- б) Конкуренцията се измерва на базата на диверсификацията, включително улесняването на достъпа до местни източници на снабдяване, като се отчита последователно: диверсификацията на източниците; диверсификацията на вариантите; диверсификацията на маршрутите; въздействието на новия капацитет върху индекса на Херфиндал—Хиришман (HHI), изчислен при нивото на капацитета за анализирания район, както е определена в приложение V, точка 10.
- в) Сигурността на доставките на газ се измерва чрез изчисляване на допълнителната стойност на проекта за краткосрочната и дългосрочната устойчивост на газовата система на Съюза и за повишаването на оставащата гъвкавост на системата за справяне със смущения в снабдяването на държавите-членки при различни сценарии, както и допълнителния капацитет, осигурен с проекта, измерен във връзка със стандарта за инфраструктура (правило N-1) на регионално равнище, в съответствие с член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 994/2010.
- г) Устойчивото развитие се измерва като принос на проекта за намаляването на емисиите, за подпомагането на резервирането на генериращата мощност от възобновяеми източници или на концепцията за производство на водород на база неизползваема за други цели електроенергия от възобновяеми източници („електроенергия в газ“) и за транспортирането на биогаз, като се вземат под внимание очакваните промени в климатичните условия.
- 4) Във връзка с проекти, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, буква д), всяка функция, изброена в член 4, се оценява по следните критерии:
- а) Ниво на устойчиво развитие: този критерий се измерва чрез оценка на намаляването на емисиите на парникови газове и въздействието върху околната среда от инфраструктурата на електроенергийната мрежа.
- б) Преносен капацитет на преносните и разпределителните мрежи за свързване и пренасяне на електроенергия от и към потребителите: този критерий се измерва чрез оценяване на инсталираната мощност на децентрализираните енергийни източници в разпределителните мрежи, максимално допустимото подаване на електроенергия без опасност от претоварване на преносните мрежи, както и на енергията, непроизведена от възобновяеми източници поради рискове от претоварвания или рисковете за сигурността.
- в) Възможности за свързване към мрежата и за достъп до всички категории потребители по мрежата: този критерий се измерва чрез оценка на методите, приети за изчисляване на таксите и тарифите, и на тяхната структура при производителите, потребителите и при тези, които са и двете, както и на оперативната гъвкавост, осигурена за динамично балансиране на електроенергията в мрежата.
- г) Сигурност и качество на снабдяването: този критерий се измерва чрез оценка на отношението на надеждно разполагаемата генерираща мощност към върховия товар, дела на електроенергията, генерирана от възобновяеми източници, стабилността на електроенергийната система, продължителността и честотата на прекъсванията, взети за един клиент, включително прекъсванията свързани с климата, както и показателите за качеството на напрежението.

- д) Ефективност и качеството на услугите за електроснабдяване и експлоатация на мрежите: този критерий се измерва чрез оценка на равнището на загубите при преноса и в разпределителните мрежи, отношението между минималния и максималния електрически товар в рамките на определен период от време, участието на страната на потреблението в пазарите на електроенергия и в мерките за енергийна ефективност, процента на използване (т.е. средно натоварване) на компонентите на електроенергийната мрежа, разполагаемостта на мрежовите компоненти (свързана с планови и непланови ремонти) и нейното въздействие върху показателите на мрежата, както и действителната разполагаемост на мрежовия капацитет по отношение на стандартната му стойност.
- е) Принос към трансграничните пазари на електроенергия от управление на потокоразпределението с цел облекчаване на циркулиращите потоци на мощност и увеличаване на капацитета на междинните връзки: този критерий се оценява чрез оценка на отношението между капацитета на междусистемните връзки на дадена държава-членка и нейните електрически товари, на използването на капацитета на междусистемните връзки, както и на таксите за претоварване на междусистемните електропроводи.
- 5) Във връзка с проекти, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 3, критериите, изброени в член 4, се оценяват, както следва:
- а) Сигурността на доставките на нефт се измерва чрез оценка на допълнителния размер на новия капацитет, който предлага даденият проект за краткосрочната и дългосрочната устойчивост на системата, и останалата гъвкавост на системата за справяне със смущения в доставките при различни сценарии.
- б) Оперативната съвместимост се измерва чрез оценка на това до каква степен проектът подобрява функционирането на нефтопроводната мрежа, по-специално предоставяйки възможност за реверсивно подаване.
- в) Ефективното и устойчиво използване на ресурсите се измерва чрез оценка на степента, в която проектът използва вече съществуващата инфраструктура и допринася за свеждане до минимум на рисковете и проблемите, свързани с околната среда и изменението на климата.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ V

АНАЛИЗ НА РАЗХОДИТЕ И ПОЛЗИТЕ ЗА ЦЯЛАТА ЕНЕРГИЙНА СИСТЕМА

Методиката за хармонизиран анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система за проекти от общ интерес трябва да отговаря на следните принципи, установени в настоящото приложение:

- 1) Методиката трябва да се основава на общ набор входни данни, представителни за електроенергийната система и газовата система на Съюза в годините $n+5$, $n+10$, $n+15$ и $n+20$, където n е годината, през която е направен анализът. Този набор от данни обхваща минимум:
 - а) за електроенергията:: сценарии за товарите, генериращите мощности по видове гориво (биомаса, геотермална енергия, водноелектрически централи, газ, ядрена енергия, нефтени горива, твърди горива, вятър, слънчева енергия от фотоволтаични инсталации, слънчева енергия от централи с концентратори на светлината, други технологии за възобновяеми енергийни източници) и тяхното географско местоположение, цените на горивата (включително биомаса, въглища, газ и нефтени горива), цени за въглеродния двуокис, структурата на преносната и, ако е необходимо, на разпределителната мрежа, и нейното развитие, като се вземат предвид всички нови значителни проекти за генериране (включително капацитет, предвиден за улавяне на въглероден двуокис), съхраняване и пренос, за които е взето окончателно решение за инвестиране и които подлежат на пускане в експлоатация до края на година $n+5$;
 - б) за газа: сценарии за потреблението, вноса, цените на горивата (включително въглища, газ и нефт), цените за въглеродния двуокис, структурата на преносната мрежа и нейното развитие, като се вземат предвид всички нови проекти, за които е взето окончателно решение за инвестиране и които подлежат на пускане в експлоатация до края на година $n+5$.
- 2) Наборът от данни трябва да отразява правото на Съюза и националните такива, в сила към датата на анализа. Наборите от данни, използвани съответно за електроенергия и газ, трябва да бъдат съвместими, особено по отношение на предположенията за цените и количествата на всеки от пазарите. Наборът от данни се разработва след официални консултации с държавите-членки и организациите, представляващи всички заинтересовани страни. Комисията и Агенцията осигуряват достъп до необходимите търговски данни от трети страни, когато е приложимо.
- 3) Методиката дава указания за разработването и използването на мрежите и моделирането на пазара, необходимо за анализа на разходите и ползите.
- 4) Анализът на разходите и ползите се основава на хармонизирано определяне на разходите и ползите за различните анализирани категории проекти и обхваща най-малко периода от време, посочен в точка 1.
- 5) Анализът на разходите и ползите като минимум взема предвид следните разходи: капиталовложения, експлоатационни разходи и ремонтни разходи през техническия жизнен цикъл на проекта, както и разходи за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците, в съответните случаи. Методиката дава указания за сконтовите проценти, които се използват за изчисленията.
- 6) За пренос и съхранение на електроенергия анализът на разходите и ползите взема предвид въздействието и компенсациите в резултат от прилагането на член 13 от Регламент (ЕО) № 714/2009, въздействията върху показателите, установени в приложение IV, както и следните въздействия:
 - а) емисиите на парникови газове и със загубите при пренос по време на техническия жизнен цикъл на проекта;
 - б) бъдещите разходи за нови инвестиции в генериране и пренос през техническия жизнен цикъл на проекта;
 - в) оперативната гъвкавост, включително оптимизирането на регулирането на мощността и спомагателните услуги;
 - г) устойчивостта на системата, включително устойчивостта на бедствия и по отношение на климата, както и сигурността на системата, особено за европейските инфраструктури от критично значение, както са определени в Директива 2008/114/ЕО.

- 7) За газовия сектор анализът на разходите и ползите взема предвид като минимум резултатите от изпробването на въздействието върху показателите, установени в приложение IV, както и следните въздействия:
 - а) устойчивостта на бедствия и по отношение на климата, както и сигурността на системата, особено за европейските инфраструктури от критично значение, както са определени в Директива 2008/114/ЕО;
 - б) претоварванията в мрежата за снабдяване с газ.
- 8) За интелигентните електроенергийни мрежи анализът на разходите и ползите взема предвид най-малкото въздействията върху показателите, установени в приложение IV.
- 9) Подробният метод, използван за отчитане на показателите, посочени в точки 6—8, се разработва след официални консултации с държавите-членки и организацията, представляващи всички заинтересовани страни.
- 10) Методиката определя анализа, който да бъде направен, въз основа на съответния набор от данни, като се определят въздействията със и без всеки един проект. Анализираният район за отделния проект обхваща всички държави-членки и трети държави, на чиято територия се осъществява проектът, всички техни съседни държави-членки и всички останали държави-членки, имащи в голяма степен отношение към проекта.
- 11) Анализът трябва да определи държавите-членки, за които проектът има положителни нетни резултати (бенефициерите), и държавите-членки, за които проектът има отрицателни нетни резултати (платците). Всеки анализ на разходите и ползите включва анализи на чувствителността по отношение на набора от входни данни, датата за пускане в експлоатация на различни проекти в рамките на една и съща зона за анализ и други съответни параметри.
- 12) Операторите на преносни системи, хранилища, терминали за втечен и съгъстен природен газ и операторите на разпределителни системи обменят информацията, необходима за разработването на методиката, включително на съответното моделиране на мрежата и пазара. Всеки оператор на преносна и разпределителна система, който събира информация от името на други оператори на преносни и разпределителни системи, връща на участващите оператори на преносни и разпределителни системи резултатите от събирането на данни.
- 13) За общия пазар на електроенергия и газ и мрежовия модел, определен в член 11, параграф 8, наборът от входни данни, посочен в точка 1, трябва да обхваща годините $n+10$, $n+20$ и $n+30$, като моделът трябва да позволява пълна оценка на икономическото, социалното и екологичното въздействие, по-специално с включване на външните разходи, като тези, свързани с емисиите на парникови газове и конвенционални атмосферни замърсители или със сигурността на доставките.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

УКАЗАНИЯ ЗА ПРОЗРАЧНОСТ И ОБЩЕСТВЕНО УЧАСТИЕ

- 1) В наръчника на процедурите, посочен в член 9, параграф 1, трябва да се уточнява поне:
 - а) съответното право, на което се основават решенията и становищата за различните типове съответни проекти от общ интерес, включително правото за опазване на околната среда;
 - б) съответните решения и становища, до които трябва да се стигне;
 - в) имената и координатите на компетентния орган, на други органи и на основните заинтересовани страни;
 - г) ходът на работите, излагаш накратко всеки етап от процеса, включително ориентировъчен период от време и кратък преглед на процеса на вземане на решение;
 - д) информация за обхвата, структурата и степента на детайлизиране на документите, които се представят със заявлението за решения, включително контролен списък;
 - е) етапите и средствата за участието на широката общественост в процеса.
- 2) В подробния график, посочен в член 10, параграф 4, буква б), се посочва поне следното:
 - а) необходимите решения и становища;
 - б) органите, заинтересованите лица и обществеността, които е вероятно да имат отношение към проекта;
 - в) отделните етапи на процедурата и тяхното времетраене;
 - г) основните възлови резултати, които трябва да бъдат постигнати с оглед на приемането на цялостно решение, и съответните срокове;
 - д) планираните от органите ресурси и възможните потребности от допълнителни ресурси.
- 3) За да се увеличи общественото участие в процеса на издаване на разрешения и да се осигурят предварително информация и диалог с обществеността, се прилагат следните принципи:
 - а) Заинтересованите страни, имащи отношение към даден проект от общ интерес, включително съответните национални, регионални и местни органи, собствениците на терена и гражданите, живеещи в околностите на проекта, широката общественост и нейните сдружения, организации и групи, биват подробно информирани и до тях се правят допитвания на ранен етап, когато изразените от обществеността интереси все още могат да бъдат взети предвид, и по открит и прозрачен начин. Когато е необходимо, компетентният орган подкрепя активно дейностите, предприети от организатора на проекта.
 - б) Компетентните органи гарантират, че процедурите на допитване да обществеността във връзка с проекти от общ интерес се групират, когато това е възможно. Всяко допитване до обществеността обхваща всички тематични въпроси, свързани с конкретния етап на процедурата, като даден тематичен въпрос, свързан с конкретния етап от процедурата, не трябва да бъде разглеждан при повече от едно допитване до обществеността; едно обществено допитване обаче може да се проведе на повече от едно географско местоположение. Тематичните въпроси, повдигани при допитване до обществеността, се посочват ясно в уведомлението за допитването до обществеността.
 - в) Коментари и възражения са допустими само от началото на допитването до обществеността до изтичането на крайния срок.
- 4) Концепцията за общественото участие включва като минимум информация за:
 - а) запитаните заинтересовани страни;
 - б) предвидените мерки, включително предложените места и дати на специалните срещи;
 - в) план-графика;
 - г) човешките ресурси, предвидени за съответните задачи.

- 5) Във връзка с това провеждането на публичното допитване до обществеността да бъде извършено преди подаването на документацията по заявката, съответните страни трябва поне:
- а) да публикуват информационна брошура от не повече от 15 страници, която прави ясен и сбит преглед на целта и предварителния времеви график на проекта, дава разгледани поне три алтернативни маршрута за националния план за развитие на мрежата, дава очакваните въздействия, включително с трансграничен характер, и възможните мерки за тяхното смекчаване, които се публикуват преди началото на допитването; в информационната брошура освен това се посочват интернет адресите на информационната платформа, посочена в член 18, и на наръчника на процедурите, посочен в точка 1;
 - б) да информират всички заинтересовани страни за проекта чрез страницата в интернет, посочена в член 9, параграф 7 и други подходящи информационни средства;
 - в) да поканят писмено съответните заинтересовани страни на специални срещи, на които се обсъждат поводи за загриженост.
- 6) На интернет страницата на проекта се предоставя минимум следното:
- а) информационната брошура, посочена в точка 5;
 - б) редовно актуализирано нетехническо обобщение в не повече от 50 страници, отразяващо текущото състояние на проекта с ясно посочване, в случай на актуализации, на измененията на предишните версии;
 - в) планирането на проекта и допитването до обществеността с ясно посочване на датите и местата за допитванията до обществеността и изслушванията, както и предвидените тематични въпроси, свързани с тези изслушвания;
 - г) координати за контакт с оглед на получаването на пълния набор документи на заявлението;
 - д) координати за контакт с оглед предаване на коментарите и възраженията от допитванията до обществеността.
-

Изявление на Европейската комисия относно проектите от общ интерес, отговарящи на изискванията за финансова помощ от ЕС в контекста на трансевропейската енергийна инфраструктура (глава V от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾)

Комисията подчертава становището си, че е важно подпомагането от ЕС и от национални източници да включва и безвъзмездни средства за строително-монтажни работи, които да позволят изпълнението на проекти от общ интерес за по-голяма диверсификация на източниците и маршрутите за енергийни доставки и на доставящите партньори. Комисията си запазва правото да направи предложения в този смисъл въз основа на придобития опит от наблюдаване на изпълнението на проекти от общ интерес в контекста на доклада, предвиден в член 17 от Регламента относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура.

⁽¹⁾ Вж. стр. 39 от настоящия брой на Официален вестник.